

Περιεχόμενα

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΚΑΪΡΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	1
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	3
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	8
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΝΕΑ	11
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	13
ΕΝΕΡΓΕΙΑ	13
ΕΜΠΟΡΙΟ	17
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	19
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	20
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	21
ΣΟΥΔΑΝ	21
ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ	23
ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΗΤΙΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ	24

Τα συναλλαγματικά αποθέματα στα \$44,5 δισ. τον Οκτώβριο 2018

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου, στο τέλος Οκτωβρίου τρέχοντος έτους τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Αιγύπτου ανήλθαν σε \$44,5 δισ., έναντι \$44,46 δισ. στο τέλος Σεπτεμβρίου, \$44,42 δισ. στο τέλος Αυγούστου, \$44,31 δισ. στο τέλος Ιουλίου και \$44,26 δισ. στο τέλος Ιουνίου, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι τα συναλλαγματικά αποθέματα της Αιγύπτου καταγράφουν τους τελευταίους μήνες διαδοχικά ιστορικά υψηλά επίπεδα, ανώτερα εκείνων των αρχών του 2011, χρονικό σημείο δηλαδή πριν από την απαρχή αναταραχών και προβλημάτων στις πολιτικές εξελίξεις.

Μείωση του ελλείμματος ως ποσοστού του ΑΕΠ το δίμηνο 2018/19

Σύμφωνα με στοιχεία μηνιαίας έκθεσης του Υπουργείου Οικονομικών, το δημοσιονομικό έλλειμμα μειώθηκε ως ποσοστό του ΑΕΠ στη διάρκεια του πρώτου διμήνου τρέχοντος οικονομικού έτους (Ιουλ.-Αυγ.2018), αντιστοιχώντας σε 1,6% του ΑΕΠ, έναντι ποσοστού 1,7% κατά το αντίστοιχο δίμηνο του έτους 2016/17. Σε απόλυτους όρους, το έλλειμμα του διμήνου Ιουλίου-Αυγούστου φέτος ανήλθε σε EGP83,9 δισ., έναντι EGP74,6 δισ. το αντίστοιχο δίμηνο του 2017, αντιπροσωπεύοντας το 19% του στοχευόμενου συνολικού δημοσιονομικού ελλείμματος του τρέχοντος οικονομικού έτους (2018/19). Σύμφωνα με την έκθεση, κατά το ως άνω δίμηνο του οικονομικού έτους 2018/19 παρατηρήθηκε αύξηση των δημοσίων εσόδων κατά 35% στο επίπεδο των EGP100,6 δισ., έναντι EGP74,5 δισ. κατά το αντίστοιχο διάστημα του 2016/17. Αντίστοιχα, οι δημόσιες δαπάνες ανήλθαν σε EGP184,2 δισ., αυξημένες κατά 24% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2017 (EGP148,9 δισ.). Τέλος, τα συνολικά κρατικά έσοδα από φόρους ανήλθαν κατά το δίμηνο του έτους 2018/19 σε EGP83,9 δισ., αυξημένα κατά 50% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου οικονομικού έτους (2016/17).

Τέλος, σύμφωνα με πολύ πρόσφατη δήλωση του επικεφαλής της αιγυπτιακής φορολογικής Αρχής, τα φορολογικά έσοδα του πρώτου τριμήνου του οικονομικού έτους 2018/19 (Ιουλ.-Σεπτ. 2018) ανήλθαν σε EGP115,9 δισ., αυξημένα κατά EGP8 δισ. έναντι της αντίστοιχης περσινής περιόδου. Το μεγαλύτερο μέρος των ανωτέρω εσόδων, ύψους EGP67,1 δισ., προήλθε από την είσπραξη του ΦΠΑ.

Στα \$7,72 δισ. το ύψος των καθαρών ΑΞΕ στην Αίγυπτο το έτος 2017/18

Σύμφωνα με τα στοιχεία της πλέον πρόσφατης μηνιαίας οικονομικής έκθεσης της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), το ύψος των καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) στη χώρα κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2017/18 ανήλθε σε \$7,72 δισ., μειωμένο κατά 2,7% έναντι των \$7,93 δισ. του έτους 2016/17. Οι συνολικές εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο το έτος 2017/18 ανήλθαν σε \$13,16 δισ. (έναντι \$13,37 δισ. το 2016/17), προερχόμενες κυρίως από τη Βρετανία (\$4,55 δισ.), το Βέλγιο (\$2,29 δισ.), τις ΗΠΑ (\$2,24 δισ.) και τα ΗΑΕ (\$1,07 δισ.). Κατά τα στοιχεία της CBE, το μεγαλύτερο μέρος των εισροών ΑΞΕ το έτος 2017/18 κατευθύνθηκε στον κλάδο υδρογονανθράκων. Επίσης, η Κεντρική Τράπεζα εκτιμά το σωρευτικό ύψος (stock) των άμεσων ξένων επενδύσεων στη χώρα σε περίπου \$111,9 δισ., με βάση στοιχεία Μαρτίου 2018.

Επιμέλεια – Σύνταξη :
Α. Μακρανδρέου
Π. Γκάσιος

Ρυθμό ανάπτυξης 5,5% αναμένει η EBRD για την Αίγυπτο το έτος 2018/19

Όπως ανέφερε σε πρόσφατη οικονομική έκθεσή της η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης (EBRD) αναμένει ρυθμό ανάπτυξης στη χώρα της τάξεως του 5,5% κατά το τρέχον οικονομικό έτος (2018/19), έναντι ρυθμού 5,3% που καταγράφηκε επίσημα το έτος 2017/18. Σύμφωνα με την EBRD, η ανάπτυξη στην Αίγυπτο εκτιμάται πως θα στηριχθεί από τη συνεχιζόμενη βελτίωση του επιπέδου εμπιστοσύνης στην εγχώρια οικονομία, καθώς και του επιχειρηματικού κλίματος, από την περαιτέρω ανάκαμψη του τουριστικού κλάδου, από την αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων και από τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Κατά την EBRD, μεταξύ των πρόσθετων παραγόντων που αναμένεται ότι θα συμβάλουν στη διαμόρφωση υψηλού αναπτυξιακού ρυθμού το έτος 2018/19 περιλαμβάνονται η περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών, η εντατικοποίηση της παραγωγής φυσικού αερίου από το κοιτάσμα Zohr, η υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που θα βελτιώσουν περισσότερο το επιχειρηματικό κλίμα στη χώρα και η συνέχιση της εφαρμογής συνετής μακροοικονομικής πολιτικής.

Περαιτέρω άνοδος του πληθωρισμού στο 17,67% τον Οκτώβριο 2018

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η αιγυπτιακή Κεντρική Τράπεζα (CBE), ο δείκτης πληθωρισμού σημείωσε τον Οκτώβριο 2018 περαιτέρω σημαντική άνοδο έναντι του Σεπτεμβρίου, φθάνοντας το 17,67% σε ετήσια βάση. Το Σεπτέμβριο, ο δείκτης πληθωρισμού είχε ανέλθει σε 15,97% σε ετήσια βάση, έναντι 14,24% τον Αύγουστο, 13,51% τον Ιούλιο και 14,38% τον Ιούνιο. Ο δομικός πληθωρισμός παρέμεινε πάντως σε περίπου σταθερά επίπεδα τον Οκτώβριο, στο επίπεδο του 8,86% σε ετήσια βάση, έναντι 8,55% το Σεπτέμβριο, 8,83% τον Αύγουστο, 8,54% τον Ιούλιο και 10,89% τον Ιούνιο. Σύμφωνα με έγκυρους εγχώριους οικονομικούς αναλυτές, βασική αιτία της ανόδου του πληθωρισμού τον Οκτώβριο αποτέλεσε η άνοδος των τιμών ορισμένων νωπών λαχανικών στην εσωτερική αγορά.

Επισημαίνεται πάντως ότι ο ετήσιος πληθωρισμός τον Οκτώβριο τρέχοντος έτους κυμάνθηκε σε πολύ κατώτερα επίπεδα εκείνων του περσινού Οκτωβρίου, που είχε ανέλθει σε 30,8%, έχοντας μόλις πρόσφατα τότε ξεκινήσει την καθοδική του πορεία.

Ρυθμός ανάπτυξης 5,3% στο 1^ο τρίμηνο οικονομικού έτους 2018/19

Σύμφωνα με δήλωση της Υπουργού Προγραμματισμού κας El-Saeed στις 14/11, ο ρυθμός ανάπτυξης της αιγυπτιακής οικονομίας εκτιμάται με βάση προκαταρκτικά στοιχεία σε 5,3% το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος οικονομικού έτους (2018/19). Κατά την Υπουργό, ως βασικές κινητήριες δυνάμεις της ανάπτυξης κατά το τρίμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2018 θεωρούνται οι κλάδοι φυσικού αερίου (μεγέθυνση 21,8%), τηλεπικοινωνιών (μεγέθυνση 16,5%) και κατασκευών (μεγέθυνση 6%), καθώς και τα έσοδα από τη Διώρυγα Σουέζ (αύξηση 12,3%).

Στόχος ο περιορισμός του ελλείμματος στο 7% του ΑΕΠ το έτος 2019/20

Σύμφωνα με πρόσφατο ανακοινωθέν του αιγυπτιακού Υπουργείου Οικονομικών, το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2019/20 προβλέπει τον περαιτέρω περιορισμό του δημοσιονομικού ελλείμματος σε ποσοστό 7% του ΑΕΠ, έναντι ποσοστού 8,4% του ΑΕΠ που αποτελεί τον κυβερνητικό στόχο για το τρέχον οικονομικό έτος. Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία που δημοσίευσε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, ο προϋπολογισμός του προσεχούς οικονομικού έτους εκτιμάται ότι το αιγυπτιακό ΑΕΠ πρόκειται να ανέλθει σε περίπου EGP6,2 τρισ. (περίπου \$347 δισ. με βάση τρέχουσες ισοτιμίες), ενώ ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται πως θα φθάσει το 6,5%. Κατά το Υπουργείο Οικονομικών, η κυβέρνηση προτίθεται εξάλλου να μειώσει το συνολικό χρέος (εσωτερικό και εξωτερικό) του δημοσίου και των δημοσίων φορέων από το επίπεδο του 108% του ΑΕΠ το 2017, σε περίπου 98% το 2018, με προοπτική αυτό να περιοριστεί ακόμη περισσότερο, σε 79,4% του ΑΕΠ το 2022.

Πρωτογενές πλεόνασμα καταγράφηκε το πρώτο 4μηνο οικονομικού έτους 2018/19

Όπως ανέφερε ο Υπουργός Οικονομικών κ. Maait, κατά τη διάρκεια των πρώτων τεσσάρων μηνών του τρέχοντος οικονομικού έτους (2018/19) καταγράφηκε πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα της τάξεως του 0,2% του ΑΕΠ, έναντι πρωτογενούς ελλείμματος ύψους 0,2% του ΑΕΠ κατά την αντίστοιχη περίοδο του έτους 2017/18. Κατά τον κ. Maait, το συνολικό δημοσιονομικό έλλειμμα στη διάρκεια του τετραμήνου 2018/19 αντιπροσώπευε 2,5% του ΑΕΠ, έναντι 2,7% του ΑΕΠ κατά το τετράμηνο του έτους 2017/18 και 3,1% κατά τις αντίστοιχες περιόδους των τριών τελευταίων ετών. Ο κ. Maait ανέφερε ότι τα δημόσια έσοδα αυξήθηκαν κατά 34,2% σε ετήσια βάση στη διάρκεια του τετραμήνου 2018/19, έναντι ρυθμού αύξησης των δαπανών κατά 24% στην ίδια περίοδο, ενώ τα φορολογικά έσοδα αυξήθηκαν κατά περίπου 36% έναντι του τετραμήνου 2017/18, αρκετά πάνω από το μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησής τους την τελευταία τριετία, που ήταν στο 27%. Σύμφωνα με τον Αιγύπτιο Υπουργό Οικονομικών, η χώρα δύναται να επιτύχει τους δύο βασικούς δημοσιονομικούς στόχους που έχει θέσει για το τρέχον οικονομικό έτος, ήτοι πρωτογενούς πλεονάσματος ύψους 2% του ΑΕΠ και συνολικού ελλείμματος ύψους 8,4% του ΑΕΠ.

Στα \$78,4 δισ. ο όγκος του μη πετρελαϊκού αιγυπτιακού εξωτερικού εμπορίου το 10μηνο 2018

Σύμφωνα με πλέον πρόσφατα στοιχεία του αιγυπτιακού Υπουργείου Εμπορίου & Βιομηχανίας, ο όγκος του μη πετρελαϊκού εξωτερικού εμπορίου της χώρας στη διάρκεια του πρώτου δεκάμηνου τρέχοντος έτους ανήλθε σε \$78,4 δισ., αυξημένος κατά 16,8% έναντι του δεκάμηνου 2017 (\$67 δισ.). Οι αιγυπτιακές μη πετρελαϊκές εξαγωγές κατά το ως άνω διάστημα του 2018 κατέγραψαν άνοδο της τάξεως του 11% σε ετήσια βάση, ανερχόμενες σε \$20,642 δισ. (έναντι

\$18,551 δισ. το αντίστοιχο δεκάμηνο πέρσι), ενώ αντίστοιχα οι εισαγωγές εμφανίστηκαν αυξημένες κατά 19% σε ετήσια βάση, ανερχόμενες σε \$57,76 δισ. (έναντι \$48,45 δισ. το αντίστοιχο δεκάμηνο του 2017).

Κατά τα εν λόγω στοιχεία, οι μεγαλύτερες αυξήσεις μη πετρελαϊκών εξαγωγών το δεκάμηνο 2018 καταγράφηκαν στις κατηγορίες προϊόντων εκδόσεων-εκτυπώσεων, χημικών και λιπασμάτων, προϊόντων ιατρικών χρήσεων, κλωστοϋφαντουργικών και ετοιμού ενδύματος. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις μη πετρελαϊκών εισαγωγών το δεκάμηνο 2018 αφορούσαν τις κατηγορίες επίπλων, προϊόντων δέρματος, ενδυμάτων και προϊόντων χειροτεχνίας. Μεγαλύτερες εξαγωγικές αγορές για τα αιγυπτιακά προϊόντα το δεκάμηνο 2018 ήταν, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εμπορίου & Βιομηχανίας, τα ΗΑΕ, η Σ. Αραβία, η Τουρκία, οι ΗΠΑ, η Ιταλία, η Βρετανία, η Ισπανία, η Αλγερία και η Γαλλία. Αντίστοιχα, μεγαλύτερες χώρες προέλευσης των αιγυπτιακών εισαγωγών το δεκάμηνο 2018 υπήρξαν οι Κίνα, ΗΠΑ, Ρωσία, Γερμανία, Τουρκία, Ουκρανία και Σ. Αραβία.

Όπως ανέφεραν τα σχετικά δημοσιεύματα, αρκετοί εκπρόσωποι αιγυπτιακών επιχειρηματικών φορέων έχουν πρόσφατα εκφράσει την άποψη ότι, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες της κυβέρνησης κατά τα τελευταία έτη να περιορίσει το μέγεθος των εισαγωγών, φαίνεται ότι κάτι τέτοιο δεν έχει καταστεί δυνατόν, ενώ ταυτόχρονα, οι όποιες μειώσεις εισαγωγών συγκεκριμένων κατηγοριών προϊόντων φαίνεται να επηρεάζουν αρνητικά και τις εξαγωγές των κλάδων που τα χρησιμοποιούν ως πρώτες ύλες.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ολοκλήρωση της 4^{ης} αξιολόγησης του προγράμματος μεταρρυθμίσεων από το ΔΝΤ

Στις 31/10 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η τέταρτη αξιολόγηση, από κλιμάκιο του ΔΝΤ, της πορείας υλοποίησης του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων που εφαρμόζει η αιγυπτιακή κυβέρνηση. Η επίτευξη συμφωνίας σε τεχνικό επίπεδο για το κλείσιμο της τέταρτης αξιολόγησης ανοίγει το δρόμο για την εκταμίευση της 5^{ης} δόσης, ύψους \$2 δισ., της τριετούς διάρκειας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης του ΔΝΤ προς την Αίγυπτο, συνολικού ύψους \$12 δισ. Η εκταμίευση θα λάβει χώρα πιθανότατα εντός του τρέχοντος Νοεμβρίου, αφού προηγουμένως τα αποτελέσματα της αξιολόγησης εγκριθούν από το εκτελεστικό συμβούλιο του Ταμείου.

Το ΔΝΤ διαπίστωσε τη συνεχιζόμενη -παρά τη λιγότερο ευνοϊκή διεθνή οικονομική συγκυρία- ικανοποιητική μεγέθυνση της αιγυπτιακής οικονομίας και τη διαρκή βελτίωση των μακροοικονομικών δεικτών, που οφείλονται στην προσήλωση της κυβέρνησης στην υλοποίηση του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, ο ρυθμός ανάπτυξης αυξήθηκε σε 5,3% το οικονομικό έτος 2017/18, έναντι 4,2% το 2016/17, ενώ η ανεργία μειώθηκε πρόσφατα σε επίπεδα κάτω του 10%. Σημειώνεται ότι, αφού εκταμιευθεί η 5^η δόση, το συνολικό ύψος των χρηματοδοτήσεων προς την Αίγυπτο στο πλαίσιο της ως άνω χρηματοδοτικής διευκόλυνσης θα ανέρχεται σε \$10 δισ. περίπου.

Ο Αιγύπτιος Υπουργός Πετρελαίου μετέχει στην 3^η ευρω-αραβική διάσκεψη

Ο αιγυπτιακός οικονομικός Τύπος αναφέρθηκε στη συμμετοχή του Αιγυπτίου Υπουργού Πετρελαίου κ. El-Molla στην τρίτη ευρω-αραβική διάσκεψη κορυφής που έλαβε χώρα στην Αθήνα κατά το διήμερο 29-30 Οκτωβρίου, με τίτλο “Shared Horizons”. Ο κ. El-Molla, κατά την ομιλία του στο πλαίσιο της διάσκεψης, τόνισε την ετοιμότητα της Αιγύπτου να συνεργαστεί με χώρες της ευρύτερης περιοχής προκειμένου να εισάγει φυσικό αέριο, με σκοπό την υδροποίηση και επανεξαγωγή του στην Ευρώπη. Ο Αιγύπτιος Υπουργός αναφέρθηκε επίσης στις ισχυρές διμερείς σχέσεις της χώρας του με την Ελλάδα, καθώς και στην τριμερή συνεργασία Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου, με ιδιαίτερη έμφαση στους κλάδους ενέργειας και φυσικού αερίου. Ο κ. El-Molla διαφήμισε το σχεδιαζόμενο μεσογειακό φόρουμ για το φυσικό αέριο που προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί στην Αίγυπτο το Μάρτιο 2019. Ο Υπουργός αναφέρθηκε επίσης στις πρωτοποριακές, όπως τις χαρακτήρισε, οικονομικές μεταρρυθμίσεις που υλοποιούν τόσο η Αίγυπτος όσο και η Ελλάδα, με σκοπό την επίτευξη μεγαλύτερης σταθερότητας των οικονομιών τους και την προσέλκυση επενδύσεων. Ο κ. El-Molla δεν παρέλειψε να αναφερθεί στη φιλοδοξία της χώρας του να καταστεί περιφερειακός εμπορικός και ενεργειακός κόμβος στο χώρο της ΝΑ Μεσογείου.

Επίσκεψη Αιγυπτίου Προέδρου στο Σουδάν

Στις 25/10, ο Αιγύπτιος Πρόεδρος κ. Al Sisi επισκέφθηκε την πρωτεύουσα του Σουδάν, Χαρτούμ, όπου πραγματοποίησε σειρά επαφών με τον Σουδανό Πρόεδρο κ. Bashir και στελέχη της σουδανικής κυβέρνησης, στο πλαίσιο της φετινής συνόδου της Ανώτερης Μικτής Επιτροπής Διμερούς Συνεργασίας. Όπως ανέφερε ο αιγυπτιακός οικονομικός Τύπος, οι δύο ηγέτες υπέγραψαν συνολικά 12 συμφωνίες διμερούς συνεργασίας, μεταξύ άλλων στους τομείς του εμπορίου, της γεωργίας, της υγείας, της εκπαίδευσης, των διοικητικών μεταρρυθμίσεων, της τεχνολογίας πληροφορικής, της ανταλλαγής τεχνογνωσίας και της μετανάστευσης. Σύμφωνα με το αιγυπτιακό κρατικό ειδησεογραφικό πρακτορείο MENA, μεταξύ των αποτελεσμάτων της συνόδου υπήρξε η άρση της εκ μέρους του Σουδάν απαγόρευσης εισαγωγών αγροτικών και ζωικών προϊόντων από την Αίγυπτο, η οποία βρισκόταν σε ισχύ εδώ και 17 μήνες (από τον Ιούνιο 2017). Η άρση της εν λόγω απαγόρευσης αναμένεται να λειτουργήσει θετικά προς την κατεύθυνση της τόνωσης του διμερούς εμπορίου. Οι δύο Πρόεδροι συζήτησαν εξάλλου τα εν εξελίξει μεγάλα αναπτυξιακά έργα που θα αναβαθμίσουν τους διμερείς οικονομικούς δεσμούς, μεταξύ των οποίων η σιδηροδρομική σύνδεση Αλεξάνδρειας-Χαρτούμ, η δημιουργία αιγυπτιακής βιομηχανικής ζώνης στο Σουδάν και η ηλεκτρική διασύνδεση των δικτύων των δύο χωρών, η πρώτη φάση της οποίας αναμένεται να ξεκινήσει να λειτουργεί έως το τέλος του τρέχοντος έτους.

Επίσκεψη Αιγυπτίου Προέδρου στη Γερμανία

Στο τέλος Οκτωβρίου, ο Αιγύπιος Πρόεδρος κ. Al Sisi πραγματοποίησε τετραήμερη επίσημη επίσκεψη στη Γερμανία, όπου είχε σειρά επαφών με την ηγεσία της χώρας, με έμφαση στην περαιτέρω ενίσχυση της διμερούς οικονομικής συνεργασίας. Στο πλαίσιο της σχετικής μικτής διμερούς επιτροπής οικονομικής συνεργασίας, υπογράφηκαν συνολικά 4 πρωτόκολλα και μνημόνια συνεργασίας μεταξύ των δύο πλευρών. Ανάμεσα σε αυτά, υπεγράφη μνημόνιο συνεργασίας των αιγυπτιακών Υπουργείων Εμπορίου & Βιομηχανίας, καθώς και Παιδείας, με τον γερμανικό όμιλο Siemens, με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αιγυπτιακής βιομηχανίας, μέσω παροχής από τη Siemens υπηρεσιών ψηφιοποίησης-μηχανοργάνωσης και αυτοματοποίησης βιομηχανικών διεργασιών, όπως και κατάρτισης του αιγυπτιακού βιομηχανικού εργατικού δυναμικού. Επιπλέον, στο περιθώριο της επίσκεψης Al Sisi, η Αιγύπτια Υπουργός Επενδύσεων & Διεθνούς Συνεργασίας κα Nasr και ο Γερμανός Υπουργός Οικονομικής Συνεργασίας κ. Muller υπέγραψαν πρωτόκολλο συνεργασίας με αντικείμενο την υλοποίηση, με γερμανική χρηματοδότηση, επενδυτικών σχεδίων στους τομείς ενέργειας, διαχείρισης υδάτων, οικονομικής ανάπτυξης και νεολαίας, συνολικής αξίας €129 εκατ. Χωριστές διμερείς συμφωνίες συνεργασίας υπογράφηκαν στους τομείς επαγγελματικής κατάρτισης, αλλά και ακαδημαϊκής συνεργασίας με σκοπό το άνοιγμα παραρτημάτων γερμανικών πανεπιστημίων στην Αίγυπτο.

Σημειώνεται ότι στο περιθώριο της τετραήμερης επίσκεψης του στη Γερμανία, ο Αιγύπιος Πρόεδρος παρέστη στις εργασίες της δεύτερης γερμανο-αφρικανικής επιχειρηματικής διάσκεψης (German African Business Summit 2018), που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο σχετικής γερμανικής πρωτοβουλίας εντός της ομάδας των 20 μεγαλύτερων οικονομιών (G20), με στόχο την τόνωση των οικονομιών και των υποδομών στα κράτη της αφρικανικής ηπείρου.

Συνάντηση Προέδρου Al Sisi με Κινέζο Αντιπρόεδρο

Στις 27/10, ο Αιγύπιος Πρόεδρος συναντήθηκε στο Κάιρο με τον Αντιπρόεδρο της Κίνας κ. Wang Qishan, με αντικείμενο την περαιτέρω ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας με στόχο την ανάπτυξη. Οι δύο πλευρές τόνισαν τη σημασία της συνεργασίας τους στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας “Belt and Road”, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς της οικονομικής ανάπτυξης, του εμπορίου, της επέκτασης της παραγωγικής δυναμικότητας και των πολιτιστικών ανταλλαγών. Από πλευράς του, ο Κινέζος Αντιπρόεδρος επισήμανε την πρόθεση της κυβέρνησης της χώρας του να ενθαρρύνει περισσότερους κινεζικούς επιχειρηματικούς ομίλους να επενδύσουν στην Αίγυπτο, καθώς και να ενισχύσει το κινεζικό τουριστικό ρεύμα προς αιγυπτιακούς προορισμούς. Σύμφωνα με τον εγχώριο οικονομικό Τύπο, ο Κινέζος Αντιπρόεδρος και ο Αιγύπιος Π/Θ κ. Madbouly, παρέστησαν στην υπογραφή διμερών συμφωνιών συνεργασίας στους τομείς γεωργίας, εκπαίδευσης και πολιτισμού.

7^η σύνοδος Μικτής Επιτροπής Οικονομικής Συνεργασίας Αιγύπτου-Ουκρανίας

Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου Επενδύσεων & Οικονομικής Συνεργασίας στις 3/11, στο πλαίσιο της πρόσφατης έβδομης συνόδου της Μικτής Επιτροπής Οικονομικής Συνεργασίας Αιγύπτου-Ουκρανίας που έλαβε χώρα στο Κίεβο, υπογράφηκαν με την Αρχή Ουκρανικών Λιμένων (Ukrainian Sea Ports Authority) δύο μνημόνια συνεργασίας στον τομέα της λιμενικής συνεργασίας μεταξύ του ουκρανικού λιμένα Οδησσού και των αιγυπτιακών λιμένων Αλεξάνδρειας και Δαμιέτης. Όπως ανέφερε η ανακοίνωση, η Υπουργός Επενδύσεων κα Nasr υπέγραψε επίσης το πρωτόκολλο της διπλωματικής συνόδου με τον Ουκρανό συμπρόεδρο της Μικτής Επιτροπής και Αναπληρωτή Π/Θ της χώρας κ. Rozenko. Σύμφωνα με τον αιγυπτιακό οικονομικό Τύπο, έμφαση δόθηκε από αιγυπτιακής πλευράς κατά τη διάρκεια της συνόδου στην προσέλκυση πρόσθετων ουκρανικών επενδύσεων, στην αύξηση του ουκρανικού τουριστικού ρεύματος προς Αίγυπτο, καθώς και στην ενίσχυση των αιγυπτιακών εξαγωγών προς Ουκρανία, δεδομένου ότι αυτές υπολείπονται σημαντικά των εισαγωγών της Αιγύπτου από την εν λόγω χώρα. Οι τελευταίες ανήλθαν στα \$2,24 δισ. το 2017, με βάση τα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας - CAPMAS.

Η Αίγυπτος στην 120^η θέση της κατάταξης της ΠΤ “Doing Business 2019”

Η Αίγυπτος σημείωσε άνοδο κατά 8 θέσεις στην ενημερωμένη κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας που αφορά το επίπεδο φιλικότητας του θεσμικού πλαισίου, καθώς και του γενικότερου οικονομικού περιβάλλοντος για το επιχειρείν σε 190 χώρες, με τίτλο “Doing Business 2019”. Συγκεκριμένα, η Αίγυπτος ανέβηκε στην 120^η θέση, έναντι της 128^{ης} που κατείχε πέρσι και της 122^{ης} που κατείχε στην αντίστοιχη κατάταξη του 2017. Η βελτίωση της θέσης της Αιγύπτου οφείλεται κυρίως στις μεταρρυθμίσεις του θεσμικού πλαισίου για τις επενδύσεις, που κατέστησαν ευκολότερη την πρόσβαση των επενδυτών στην αγορά της χώρας, στη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των μειοψηφούντων μετόχων, στην εισαγωγή του νέου πτωχευτικού κώδικα, καθώς και σε βελτιώσεις του φορολογικού συστήματος που κατέστησαν ευκολότερη την πληρωμή φόρων αλλά και τις επιστροφές ΦΠΑ για τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, βελτιωμένη εμφανίστηκε η εικόνα της Αιγύπτου όσον αφορά τις διαδικασίες σύστασης νέων επιχειρήσεων (μέσω εγκαθίδρυσης συστήματος “one-stop-shop”), καθώς και την πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης για τους νέους επιχειρηματίες / επενδυτές.

Την υψηλότερη θέση στη φετινή κατάταξη “Doing Business” μεταξύ των αραβικών χωρών κατέλαβαν τα ΗΑΕ (11^η), ακολουθούμενα από το Μαρόκο (60^η) και τη Σ. Αραβία (92^η). Σημειωτέον ότι η χώρα μας κατετάγη στην 72^η θέση, ενώ στην κορυφή της κατάταξης βρέθηκαν οι Ν. Ζηλανδία, Σιγκαπούρη και Δανία. Η πλήρης σχετική έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας μπορεί να εντοπιστεί στη διεύθυνση: http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_print-version.pdf.

Σε πτώση τον Οκτώβριο ο ιδιωτικός, μη πετρελαϊκός τομέας της οικονομίας

Σύμφωνα με το δείκτη υπευθύνων προμηθειών στον κλάδο μεταποίησης (PMI) για την Αίγυπτο που δημοσιεύει σε τακτική, μηνιαία βάση το τμήμα οικονομικής ανάλυσης της εμιρατινής τράπεζας Emirates NBD, ο ιδιωτικός, μη πετρελαϊκός τομέας της αιγυπτιακής οικονομίας παρουσίασε περαιτέρω ελαφρά πτώση στη διάρκεια του Οκτωβρίου 2018, φθάνοντας μάλιστα το κατώτατο επίπεδο του στη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Πιο συγκεκριμένα, ο δείκτης PMI έπεσε τον Οκτώβριο στις 48,6 μονάδες από τις 48,7 μονάδες το Σεπτέμβριο και τις 50,5 μονάδες τον Αύγουστο, μένοντας για δεύτερο διαδοχικό μήνα κάτω από το κατώφλι των 50 μονάδων που διαχωρίζει την ανάπτυξη από την ύφεση. Η πτώση του δείκτη αποδίδεται στη μείωση της παραγωγικής δραστηριότητας για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, εξαιτίας της χαμηλότερης εγχώριας ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες, καθώς και στη μείωση των νέων παραγγελιών για εξαγωγές. Σύμφωνα με το τμήμα οικονομικής ανάλυσης της Emirates NBD, «ο αιγυπτιακός ιδιωτικός τομέας παραμένει υπό καθεστώς πίεσης εξαιτίας της συνεχιζόμενης υλοποίησης του κυβερνητικού προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων, με την υποστήριξη του ΔΝΤ».

Πρόσδος προς την ενεργοποίηση του αιγυπτιακού προγράμματος “GOLDEN VISA”

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, το αιγυπτιακό Υπουργείο Οικιστικής Ανάπτυξης ανακοίνωσε πρόσφατα ότι έχει υπάρξει σημαντική πρόσδος της προετοιμασίας και πλησιάζει χρονικά η ενεργοποίηση του νέου θεσμικού πλαισίου που στοχεύει στην απλοποίηση και βελτιστοποίηση των απαιτούμενων διοικητικών διαδικασιών για τη χορήγηση θεωρήσεων εισόδου και διαμονής ξένων υπηκόων, οι οποίοι αγοράζουν ακίνητα στη χώρα. Με βάση το υπό ενεργοποίηση νέο θεσμικό πλαίσιο, στους ιδιοκτήτες οικιστικών ακινήτων αξίας τουλάχιστον \$400.000 θα χορηγούνται ανανεώσιμες άδειες διαμονής πενταετούς διάρκειας, ενώ σε εκείνους ακινήτων αξίας μεταξύ \$200.000 και \$400.000, επίσης ανανεώσιμες άδειες διαμονής τριετούς διάρκειας. Σύμφωνα με το Υπουργείο, όσον αφορά ακίνητα τα οποία βρίσκονται ακόμη υπό κατασκευή, άδειες παραμονής θα δίνονται σε αλλοδαπούς ιδιοκτήτες οι οποίοι καταβάλλουν ολόκληρη την αξία κτήσης του ακινήτου σε δολάρια, με προκαταβολή τουλάχιστον 40% ή \$100.000.

Ο οίκος αξιολόγησης Standard & Poor’s διατηρεί το αξιόχρεο της Αιγύπτου

Στα μέσα Νοεμβρίου, ο διεθνής οίκος Standard & Poor’s (S&P) διατήρησε σταθερή την αξιολόγηση της μακροπρόθεσμης και της βραχυπρόθεσμης πιστοληπτικής ικανότητας της Αιγύπτου σε εγχώριο και ξένο νόμισμα σε “B”, ενώ επίσης διατήρησε σταθερές τις προοπτικές του αξιόχρεου της χώρας. Σημειώνεται ότι τον περασμένο Μάιο, η Standard & Poor’s είχε μεν αναβαθμίσει τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Αιγύπτου σε “B” από “B-” που ήταν προηγουμένως, υποβαθμίζοντας ταυτόχρονα τις προοπτικές του αξιόχρεού της, από θετικές σε σταθερές.

Ο διεθνής οίκος πιστοποίησε την πρόοδο της Αιγύπτου όσον αφορά την υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με σκοπό την προσέλκυση επενδύσεων και την επίτευξη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας, ενώ επισήμανε τις προοπτικές βελτίωσης της αξιολόγησης της Αιγύπτου το 2019, εφ’ όσον συνεχιστούν οι θετικές εξελίξεις στο μέτωπο του προγράμματος μεταρρυθμίσεων. Πάντως, η Standard & Poor’s τόνισε στη σχετική έκθεσή της ότι τα μακροοικονομικά μεγέθη της Αιγύπτου παραμένουν επισφαλή εξαιτίας υψηλών επιπέδων δημοσιονομικών ελλειμμάτων και δημόσιου χρέους, χαμηλού εισοδηματικού επιπέδου του πληθυσμού και εξαιρετικά υψηλών αναγκών για χρηματοδότηση από το εξωτερικό.

Ο δείκτης ανεργίας στο 10% κατά το 3^ο τρίμηνο 2018

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας, ο δείκτης ανεργίας στη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του τρέχοντος έτους αυξήθηκε στο 10%, έναντι 9,9% κατά το προηγούμενο, δεύτερο τρίμηνο και 11,9% κατά το αντίστοιχο τρίμηνο του 2017. Κατά την CAPMAS, το εργατικό δυναμικό της Αιγύπτου εκτιμάται κατά το τρίτο τρίμηνο 2018 σε 29,2 εκατ. άτομα (εκ των οποίων 23,5 εκατ. άνδρες), παρουσιάζοντας ελαφρότατη αύξηση της τάξεως του 0,6% έναντι του δευτέρου τριμήνου του τρέχοντος έτους. Ο συνολικός αριθμός ανέργων ανήλθε κατά το τρίτο τρίμηνο 2018 σε 2,9 εκατ. άτομα, αυξημένος κατά 1,6% σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο τρέχοντος έτους, μειωμένος ωστόσο κατά 16,9% έναντι του τρίτου τριμήνου του 2017. Το ποσοστό ανεργίας των ανδρών ανήλθε σε 6,8% του ανδρικού εργατικού δυναμικού, ενώ εκείνο των γυναικών σε 22,8% του γυναικείου εργατικού δυναμικού, πάντοτε κατά το τρίτο τρίμηνο του 2018.

Πρώτα βήματα για την ίδρυση αιγυπτιακού οργανισμού επενδύσεων στην Αφρική

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, στις αρχές Νοεμβρίου το υπουργικό συμβούλιο έδωσε την έγκρισή του στο Υπουργείο Γεωργίας, καθώς και σε άλλες συνεργαζόμενες με αυτό αιγυπτιακές Αρχές, προκειμένου να δημιουργηθεί εθνικός φορέας επενδύσεων στην Αφρική (“Egyptian National Corporation for Investment in Africa”). Ο εν λόγω φορέας, ο ακριβής ρόλος και οι αρμοδιότητες του οποίου αναμένεται να αποσαφηνιστούν κατά το αμέσως προσεχές διάστημα από τους υπεύθυνους του Υπουργείου Γεωργίας, πρόκειται να δραστηριοποιηθεί κυρίως σε έργα ανάπτυξης και αξιοποίησης αγροτικών εκτάσεων σε αφρικανικές χώρες, με μερική χρηματοδότηση από αιγυπτιακά κρατικά κονδύλια.

Σύμφωνα εξάλλου με δηλώσεις της Υπουργού Επενδύσεων & Διεθνούς Συνεργασίας κας Nasr στο πλαίσιο της συμμετοχής της σε πρόσφατο αφρικανικό επενδυτικό φόρουμ στο Γιοχάνεσμπουργκ, το σωρευτικό ύψος των αιγυπτιακών επενδύσεων στην αφρικανική ήπειρο ανέρχεται σε \$10,2 δισ., ενώ αντίστοιχα, το stock των επενδύσεων αφρικανικών χωρών στην Αίγυπτο ανέρχεται σε \$2,8 δισ.

Αιγυπτιο-κουβεϊτιανό φόρουμ οικονομικής συνεργασίας

Όπως ανέφερε το κρατικό ειδησεογραφικό πρακτορείο MENA, στις αρχές Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στο Κουβέιτ φόρουμ διμερούς οικονομικής συνεργασίας μεταξύ Αιγύπτου και Κουβέιτ, στο οποίο μετείχε από αιγυπτιακής πλευράς ο Υπουργός Εμπορίου & Βιομηχανίας κ. Nassar. Από πλευράς κουβεϊτιανής κυβέρνησης, τις εργασίες του φόρουμ παρακολούθησε ο Π/Θ Sheikh Al-Sabah. Στο πλαίσιο του φόρουμ, ο Αιγύπτιος Υπουργός διερεύνησε, σε συνεργασία με τον Κουβεϊτιανό ομόλογό του κ. Al-Rowdan, τρόπους ενίσχυσης της διμερούς συνεργασίας, με σκοπό την αύξηση των διμερών εμπορικών ροών. Ο κ. Nassar προέβη εξάλλου κατά τη διάρκεια του φόρουμ σε ανασκόπηση των κύριων επενδυτικών ευκαιριών που υπάρχουν στην Αίγυπτο, με έμφαση στα βιομηχανικά επενδυτικά projects της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ, καθώς και στα μεγάλα αναπτυξιακά – κατασκευαστικά έργα της Νέας Διοικητικής Πρωτεύουσας και της νέας πόλης του Ελ Αλαμίν. Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα ο κ. Nassar, ο όγκος του διμερούς εμπορίου της Αιγύπτου με το Κουβέιτ αυξήθηκε κατά 34% το 2017 έναντι του 2016, ανερχόμενος σε \$1,74 δισ., περιλαμβανομένων μη πετρελαϊκών προϊόντων αξίας \$363 εκατ. Κατά τον κ. Nassar, το Κουβέιτ κατατάσσεται τέταρτο μεταξύ των μεγαλύτερων ξένων επενδυτών στην Αίγυπτο, με 1.227 επενδυτικά projects στη χώρα και σωρευτικό ύψος επενδύσεων στα \$3,7 δισ.

Παγκόσμια διάσκεψη για τη βιοποικιλότητα (Sharm El-Sheikh, 13-29/11/2018)

Στις 13/11 ξεκίνησε τις εργασίες της στο αιγυπτιακό θέρετρο Sharm El-Sheikh η 14^η παγκόσμια διάσκεψη κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τη βιοποικιλότητα (CBD COP14), υπό την αιγίδα του Αιγύπτιου Προέδρου κ. Al Sisi. Στο πλαίσιο της διάσκεψης συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, οι προτεραιότητες της διεθνούς στρατηγικής, τα μέτρα πολιτικής, καθώς και συγκεκριμένα μελλοντικά προγράμματα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στην αφρικανική ήπειρο. Στόχους της διάσκεψης αποτελούν η επίσπευση των προσπαθειών της διεθνούς κοινότητας να περιορίσει τους ρυθμούς μείωσης της βιοποικιλότητας και να προστατεύσει εκείνα τα οικοσυστήματα που στηρίζουν την επάρκεια τροφίμων και ύδατος, διασφαλίζοντας τη ζωή και την υγεία δισεκατομμυρίων ανθρώπων στον πλανήτη.

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, στις 14/11 το αιγυπτιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος υπέγραψε στο περιθώριο της διάσκεψης δύο συμφωνίες με τον αναπτυξιακό οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών (UNDP), που αφορούν τη βιοποικιλότητα και την προστασία του περιβάλλοντος. Η πρώτη συμφωνία αφορά πρόγραμμα που θα χρηματοδοτηθεί από το Παγκόσμιο Ταμείο Περιβάλλοντος (GEF) και στοχεύει την αναβάθμιση της σημασίας που αποδίδεται στη βιοποικιλότητα από τον αιγυπτιακό τουριστικό κλάδο, αλλά και από το αιγυπτιακό κράτος. Η δεύτερη αφορά πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας προκειμένου να ετοιμάσει η Αίγυπτος την τέταρτη εθνική έκθεσή της αναφορικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην επίτευξη των δεσμεύσεων της για την

περιβαλλοντική προστασία και να την υποβάλει στη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Κλίμα. Τα δύο ως άνω προγράμματα, συνολικής αξίας \$3 εκατ., πρόκειται να υλοποιηθούν από την Αιγυπτιακή Υπηρεσία Περιβαλλοντικών Υποθέσεων (Egyptian Environmental Affairs Agency).

Αυξημένα κατά 20,4% τα μεταναστευτικά εμβάσματα το Σεπτέμβριο 2018

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου τρέχοντος έτους τα εισερχόμενα μεταναστευτικά εμβάσματα αυξήθηκαν κατά \$298 εκατ., ήτοι αύξηση 20,4% έναντι Σεπτεμβρίου 2017, πλησιάζοντας τα \$1,8 δισ., έναντι \$1,5 δισ. κατά τον αντίστοιχο μήνα του 2017. Επιπλέον, τα εισερχόμενα μεταναστευτικά εμβάσματα στο σύνολο του πρώτου τριμήνου (Ιουλ.-Σεπτ.) του τρέχοντος οικονομικού έτους (2018/19) ανήλθαν σε \$5,9 δισ. παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1,5% έναντι της αντίστοιχης περσινής περιόδου (2017/18).

Θυμίζουμε ότι τα εισερχόμενα μεταναστευτικά εμβάσματα, που αποτελούν έναν από τους κύριους συναλλαγματικούς πόρους της αιγυπτιακής οικονομίας, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2017/18 αυξήθηκαν κατά 21,1% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του έτους 2016/17, αναρριχηθέντα στο ιστορικά υψηλό επίπεδο των \$26,5 δισ.

Συνεργασία Αιγύπτου-Αιθιοπίας προς εξεύρεση λύσης για τα ύδατα του Νείλου

Όπως ανέφερε ο αιγυπτιακός οικονομικός Τύπος, ο Π/Θ κ. Madbouly, στο περιθώριο της συμμετοχής του στην 11^η έκτακτη σύνοδο της Αφρικανικής Ένωσης στην Αντίς Αμπέμπα της Αιθιοπίας, συναντήθηκε με τον Αιθίοπα Π/Θ κ. Abiy Ahmed, μεταφέροντάς του μήνυμα του Προέδρου κ. Al Sisi περί ενίσχυσης της διμερούς συνεργασίας. Ο κ. Madbouly δήλωσε στις 18/11 ότι οι δύο πλευρές συμφώνησαν να ξεκινήσουν συνομιλίες στο διάστημα των δύο προσεχών εβδομάδων, με στόχο την εξομάλυνση των όποιων διαφωνιών υφίστανται αναφορικά με το υπό κατασκευή υδροηλεκτρικό Μεγάλο Αιθιοπικό Φράγμα της Αναγέννησης και τις επιπτώσεις του επί της κατανομής των υδάτων του ποταμού Νείλου. Οι δύο Π/Θ συμφώνησαν επίσης την επίσπευση της ενεργοποίησης του πλαισίου τριμερούς συνεργασίας Αιγύπτου-Αιθιοπίας-Σουδάν που συμφωνήθηκε τον περασμένο Μάιο, και ιδιαίτερα την επιτάχυνση των διαδικασιών για τη σύσταση τριμερούς επενδυτικού ταμείου που θα χρηματοδοτεί έργα υποδομών στις τρεις χώρες, δια της άμεσης οργάνωσης σχετικής συνάντησης των διοικητών των τριών Κεντρικών Τραπεζών.

Σημειωτέον ότι η Αίγυπτος φοβάται πως η θέση σε λειτουργία του Αιθιοπικού Φράγματος θα θέσει σε σοβαρό κίνδυνο την ομαλή ροή των υδάτων του Νείλου και την επάρκεια σε υδάτινους πόρους, δεδομένου ότι ο ποταμός αποτελεί ζωτικής σημασίας πηγή εφοδιασμού της χώρας με νερό. Υπενθυμίζεται ότι, με βάση τον αρχικό σχεδιασμό, το Φράγμα, επενδυτικού κόστους περίπου \$4 δισ., πρόκειται να ολοκληρωθεί έως το 2020. Ωστόσο, σύμφωνα με δηλώσεις Αιθίοπων αξιωματούχων τον περασμένο Αύγουστο, η ολοκλήρωσή του εκτιμάται πως θα

καθυστερήσει για μερικά ακόμη χρόνια.

Θεαματική αύξηση των επενδύσεων προβλέπει το Υπουργείο Προγραμματισμού

Σύμφωνα με πρόσφατα οικονομικά δημοσιεύματα, το Υπουργείο Προγραμματισμού έχει αναθεωρήσει προς τα άνω τις εκτιμήσεις του αναφορικά με το ύψος των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) που αναμένεται να καταφέρει να προσελκύσει η Αίγυπτος ως το τέλος του τρέχοντος οικονομικού έτους (2018/19), σε \$11 δισ., έναντι κατώτερων αντίστοιχων εκτιμήσεων του ΔΝΤ, που φέρνουν το αναμενόμενο ύψος των εισροών ΑΞΕ σε \$9,5 δισ. Σύμφωνα με το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό της αιγυπτιακής κυβέρνησης, οι εισροές ΑΞΕ στη χώρα αναμένεται να φθάσουν στο επίπεδο των \$20 δισ. ετησίως, ως το τέλος του οικονομικού έτους 2021/22. Επί του παρόντος σημειώνεται ότι, με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), το ύψος των καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) στην Αίγυπτο κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2017/18 ανήλθε σε \$7,72 δισ., μειωμένο κατά 2,7% έναντι των \$7,93 δισ. του έτους 2016/17, ενώ στο ίδιο διάστημα οι συνολικές εισροές ΑΞΕ ανήλθαν σε \$13,16 δισ., έναντι \$13,37 δισ. το 2016/17, αντίστοιχα.

Αναπτυξιακές προοπτικές αλλά και κινδύνους διαβλέπει το ΔΝΤ για Αίγυπτο

Στην πρόσφατα δημοσιευθείσα οικονομική ανασκόπηση (“Regional Economic Outlook”) του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) για την ευρύτερη περιοχή Μ. Ανατολής, Β. Αφρικής & Κεντρικής Ασίας, το Ταμείο διατήρησε την προηγούμενη εκτίμησή του για ρυθμό ανάπτυξης της αιγυπτιακής οικονομίας στο 5,5% κατά το οικονομικό έτος 2018/19, έναντι 5,3% το έτος 2017/18. Επίσης, εκτίμησε το μέσο ετήσιο δείκτη πληθωρισμού του τρέχοντος οικονομικού έτους σε 12,6%, έναντι 13,9% το έτος 2017/18. Το ΔΝΤ επιδοκίμασε τη διόρθωση αρκετών σημαντικών μακροοικονομικών ανισορροπιών στην Αίγυπτο, καθώς και τη βελτίωση του γενικότερου επιχειρηματικού / επενδυτικού κλίματος, ενώ έκρινε ως ορθή τη διατήρηση ουδέτερης προς «σφικτής» νομισματικής πολιτικής τόσο από την Αίγυπτο, όσο και από τις λοιπές χώρες της περιοχής. Το ΔΝΤ συνέστησε στις αιγυπτιακές Αρχές να επαγρυπνούν και να είναι έτοιμες να αντιδράσουν σε περίπτωση «αναζωπύρωσης» του πληθωρισμού, εξαιτίας δευτερογενών επιδράσεων των αυξήσεων που σημειώνονται στις τιμές των τροφίμων και της ενέργειας. Επίσης, το ΔΝΤ επισήμανε την ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών αναδιάρθρωσης των προβληματικών κρατικών επιχειρήσεων, καθώς και των σχεδιαζόμενων για φέτος μερικών ιδιωτικοποιήσεων πέντε κρατικών εταιρειών. Επιπλέον, το Ταμείο επικρότησε τα μέτρα που λαμβάνει η αιγυπτιακή κυβέρνηση για τη βελτίωση των όρων πρόσβασης των επιχειρήσεων σε βιομηχανική γη, με σκοπό τη διενέργεια επενδύσεων. Τέλος, το ΔΝΤ επισήμανε τόσο για την Αίγυπτο, όσο και για τις περισσότερες εκ των υπολοίπων χώρες της περιοχής, ότι η οικονομική ανάπτυξη υπονομεύεται από τις μεγάλο μεγέθους και χαμηλού επιπέδου παραγωγικότητας παραοικονομίες τους, οι οποίες εκτιμάται ότι απασχολούν περίπου το ένα τρίτο του εργατικού δυναμικού στις εν λόγω χώρες.

Ο Π/Θ κ. Madbouly μιλά για τα κοινωνικά επιδόματα

Σύμφωνα με δηλώσεις του Αιγύπτιου Π/Θ στις 22/11 σε εκδήλωση για την τρίτη επέτειο από την έναρξη εφαρμογής των προγραμμάτων στήριξης των οικονομικά ευάλωτων κοινωνικών ομάδων “Takaful” και “Karama”, τα κοινωνικά επιδόματα από τον Ιανουάριο του 2019 θα χορηγούνται σε πτωχές οικογένειες με τουλάχιστον δύο παιδιά, αντί του ελάχιστου ορίου τριών παιδιών που ίσχυε έως τώρα. Κατά τον κ. Madbouly, είναι κοινωνικά άδικο οι μεγάλες οικογένειες να επωφελούνται σε ορισμένες περιπτώσεις από διπλά επιδόματα, ενώ άλλες, μικρότερου μεγέθους, να μη λαμβάνουν κανένα επίδομα. Ο Αιγύπτιος Π/Θ δήλωσε ότι μέχρι σήμερα, τα ανωτέρω κοινωνικά προγράμματα έχουν παράσχει οικονομική βοήθεια σε 2,2 εκατ. πτωχές οικογένειες, ήτοι σε περίπου 9,5 εκατ. πολίτες που είναι οικονομικά ασθενείς ή ανήκουν σε μειονεκτούσες οικονομικά κοινωνικές ομάδες.

Ο κ. Madbouly δήλωσε επίσης ότι η κυβέρνηση μελετά περαιτέρω τη λειτουργία του συστήματος των καρτών σίτισης με σκοπό την πλήρη μεταρρύθμισή του, ώστε να διασφαλίσει ότι οι λήπτες των επιδομάτων σίτισης είναι εκείνοι που έχουν πραγματικά οικονομική ανάγκη. Κατά τον κ. Madbouly, τα αποτελέσματα της μελέτης του συστήματος καρτών σίτισης πρόκειται να ανακοινωθούν στις αρχές του προσεχούς έτους.

Ειδικό ταμείο για τη χρηματοδότηση της εκπαίδευσης ετοιμάζει η κυβέρνηση

Σύμφωνα με δηλώσεις της Υπουργού Προγραμματισμού κας El-Saeed στις 22/11, η αιγυπτιακή κυβέρνηση προετοιμάζει τη σύσταση ειδικού κρατικού καταπιστευματικού ταμείου με σκοπό τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης του κλάδου εκπαίδευσης, με αρχικό κεφάλαιο ύψους EGP200 εκατ., το οποίο το αιγυπτιακό κράτος σκοπεύει να αυξήσει σε EGP1 δισ. έως τα μέσα του 2019. Στο εν λόγω ταμείο αναμένεται να μετέχουν ως χρηματοδότες το Υπουργείο Θρησκευμάτων, η κρατική επενδυτική τράπεζα National Investment Bank καθώς και άλλα εγχώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ενώ πρόκειται να διερευνηθεί επίσης το χρηματοδοτικό ενδιαφέρον μεγάλων Αιγυπτίων επιχειρηματιών –και ξένων επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στη χώρα- οι οποίοι επιδεικνύουν ενεργό ενδιαφέρον για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης, όπως επίσης και Αιγυπτίων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό. Η κα El-Saeed ανέφερε επίσης ότι μέρος του κεφαλαίου του ταμείου πρόκειται να διατεθεί στο Χρηματιστήριο μέσω αρχικής δημόσιας εγγραφής (IPO), η οποία θα πραγματοποιηθεί σε μεταγενέστερο χρόνο.

Ως τέλος Δεκεμβρίου το ΔΝΤ θα συζητήσει την εκταμίευση 5^{ης} δόσης προς Αίγυπτο

Σύμφωνα με πρόσφατη σχετική δήλωση του εκπροσώπου του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) κ. Rice που αναπαρήγαγε ο αιγυπτιακός οικονομικός Τύπος, το εκτελεστικό συμβούλιο του Ταμείου αναμένεται να συνέλθει έως το τέλος Δεκεμβρίου, με σκοπό να εγκρίνει τα αποτελέσματα της τέταρτης αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων που εφαρμόζει η αιγυπτιακή κυβέρνηση, η οποία ολοκληρώθηκε με επιτυχία στις 31/10 από κλιμάκιο του

ΔΝΤ. Όπως συνάγει ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, το πιθανότερο είναι ότι η εκταμίευση της πέμπτης δόσης, ύψους \$2 δισ., της τριετούς διάρκειας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης του ΔΝΤ προς την Αίγυπτο, συνολικού ύψους \$12 δισ., πρόκειται να λάβει χώρα στις αρχές του 2019. Σημειώνεται ότι, αφού εκταμιευθεί η πέμπτη δόση, το συνολικό ύψος των χρηματοδοτήσεων προς την Αίγυπτο στο πλαίσιο της ως άνω χρηματοδοτικής διευκόλυνσης θα ανέρχεται σε \$10 δισ. περίπου.

Όπως εξάλλου δήλωσε στο διεθνές ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg ο Αιγύπτιος Υπουργός Οικονομικών κ. Maait, η αιγυπτιακή κυβέρνηση δεν προτίθεται να ζητήσει νέα χρηματοδοτική διευκόλυνση από το ΔΝΤ, όταν ολοκληρωθεί η ισχύς της τρέχουσας, τριετούς διάρκειας διευκόλυνσης, στο τέλος του 2019. Κατά τον κ. Maait, «αν και είναι πιθανόν η συνεργασία της Αιγύπτου με το ΔΝΤ να συνεχιστεί και μετά την ολοκλήρωση της τρέχουσας διευκόλυνσης, ιδιαίτερα στον τομέα χάραξης και υλοποίησης οικονομικών πολιτικών, αυτό δε σημαίνει κατ' ανάγκην ότι θα ζητήσουμε πρόσθετη οικονομική βοήθεια».

Επισκέψεις Αιγύπτου ΥΠΕΞ σε Βουλγαρία και Σερβία

Στο τέλος Νοεμβρίου, ο Αιγύπτιος ΥΠΕΞ κ. Shoukry επισκέφθηκε τις Βουλγαρία και Σερβία, όπου, πέραν των πολιτικών θεμάτων, συζήτησε και θέματα που άπτονται της διμερούς οικονομικής συνεργασίας. Ο αιγυπτιακός οικονομικός Τύπος αναφέρθηκε σχετικά σε συζητήσεις του κ. Shoukry με ανώτατους αξιωματούχους των δύο βαλκανικών χωρών αναφορικά με ανάπτυξη συνεργασιών στους κλάδους γεωργίας, τουρισμού, αεροπορικών συνδέσεων και επενδύσεων (με έμφαση από αιγυπτιακής πλευράς στην προσέλκυση βουλγαρικών και σερβικών επενδύσεων, ιδιαίτερα στους τομείς ενέργειας, γεωργίας και κατασκευής υποδομών).

Οι κρατικές συναλλαγές καθίστανται ηλεκτρονικές από 1/1/2019

Στο τέλος Νοεμβρίου, το υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών, δια της οποίας από την 1^η Ιανουαρίου 2019, όλες οι συναλλαγές του αιγυπτιακού κράτους, ασχέτως μεγέθους αξίας τους, θα διενεργούνται ηλεκτρονικά. Η εν λόγω απόφαση εντάσσεται στο πλαίσιο της προσπάθειας της κυβέρνησης για ψηφιοποίηση του συστήματος πραγματοποίησης και ελέγχου των δημοσίων δαπανών, με σκοπό την αποτελεσματικότερη και ορθολογικότερη διαχείρισή τους.

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η Orascom σκοπεύει να εξαγοράσει το 30% του κεφαλαίου της Sarwa Capital

Όπως ανέφερε σχετικά ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, σύμφωνα με ανακοίνωσή του στις 31/10, ο όμιλος Orascom προτίθεται να εξαγοράσει εντός του Νοεμβρίου μερίδιο 30% της νεοεισελθούσας στο Χρηματιστήριο Αιγύπτου Sarwa Capital, η αρχική δημόσια εγγραφή (IPO) περίπου 295 εκατ. μετοχών της οποίας είχε λάβει χώρα με απόλυτη επιτυχία στη διάρκεια του Οκτωβρίου.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα πάντοτε με τον οικονομικό Τύπο, ο όμιλος Orascom ζήτησε στις 31/10 έγκριση από την αιγυπτιακή Χρηματοοικονομική Ρυθμιστική Αρχή (Financial Regulatory Authority – FRA), προκειμένου να εξαγοράσει έως 216 εκατ. μετοχές της Sarwa Capital, αποκτώντας έτσι μη ελέγχουσα συμμετοχή στο κεφάλαιο της. Σύμφωνα με τη διοίκηση του ομίλου Orascom, η τιμή της μετοχής της Sarwa Capital είναι εξαιρετικά ελκυστική, ενώ η Orascom διαθέτει το απαιτούμενο επίπεδο ρευστότητας προκειμένου να προχωρήσει στην εξαγορά. Σημειώνεται ότι ο όμιλος Sarwa Capital αποτελεί το μεγαλύτερο πάροχο υπηρεσιών καταναλωτικής χρηματοδότησης και δομημένων χρηματοοικονομικών προϊόντων στη χώρα. Οι μετοχές της διατέθηκαν στο Χρηματιστήριο Αιγύπτου έναντι EGP7,36 ανά μετοχή στη διάρκεια του Οκτωβρίου, στη συνέχεια δε και από τη στιγμή που ξεκίνησε να τυγχάνει διαπραγματεύσεως, η τιμή της μετοχής της εταιρείας παρουσίασε πτωτική τάση της τάξεως του 15%, ανερχόμενη σε EGP6,21 στις αρχές Νοεμβρίου.

Σύμφωνα με πρόσφατα οικονομικά δημοσιεύματα, την 1^η Νοεμβρίου η Χρηματοοικονομική Ρυθμιστική Αρχή αποφάσισε να αναστείλει για περίοδο 6 μηνών τη λειτουργία του χρηματιστηριακού τμήματος του ομίλου Beltone Financial Holding -ο οποίος ελέγχεται από τον Αιγύπτιο μεγιστάνα Naguib Sawiris, ιδιοκτήτη επίσης του ομίλου Orascom- λόγω «εικαζόμενων παρατυπιών» κατά τη διαδικασία αρχικής δημόσιας εγγραφής (IPO) της Sarwa Capital. Σημειώνεται ότι η Beltone υπήρξε ο χρηματιστηριακός σύμβουλος της συγκεκριμένης IPO.

Έργο εκπόνησης πρώτου στα χρονικά αιγυπτιακού αναλογιστικού πίνακα ζωής

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, στις αρχές Νοεμβρίου ο Πρόεδρος της αιγυπτιακής Χρηματοοικονομικής Ρυθμιστικής Αρχής (FRA) κ. Omran, υπέγραψε με το μεγάλο όμιλο αντασφαλίσεων African Reinsurance Corporation που εδράζεται στο Λάγκος της Νιγηρίας και λειτουργεί σε 41 αφρικανικές χώρες, πρωτόκολλο συνεργασίας. Το πρωτόκολλο θα επιτρέψει τη χρηματοδότηση της εκπόνησης, από τον ως άνω όμιλο, του πρώτου στα χρονικά αναλογιστικού πίνακα ζωής στην Αίγυπτο. Επισημαίνεται ότι οι αναλογιστικοί πίνακες ζωής, οι οποίοι χρησιμοποιούνται από τις ασφαλιστικές εταιρείες για την κατάρτιση ασφαλιστικών συμβολαίων και τον προσδιορισμό των ασφαλιστρών, υπολογίζουν το προσδόκιμο ζωής, την πιθανότητα επιβίωσης ή / και ασθένειας - αναπηρίας σε μία δεδομένη ηλικία. Σύμφωνα με τον κ. Omran, παρά τη σχετική ανάπτυξη του ασφαλιστικού κλάδου στην Αίγυπτο, δεν έχει μέχρι σήμερα καταρτιστεί τέτοιος αναλογιστικός πίνακας, με αποτέλεσμα οι αιγυπτιακές ασφαλιστικές να βασίζονται σε αντίστοιχους διεθνείς και να δυσκολεύονται να υπολογίσουν σωστά το ύψος των ασφαλιστρών.

Η κρίση των αναδυόμενων αγορών έχει επιπτώσεις στα ξένα περιουσιακά στοιχεία των αιγυπτιακών τραπεζών

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα μέσω Νοεμβρίου, η κρίση που πλήττει κατά τους τελευταίους μήνες τις αναδυόμενες αγορές έχει ασκήσει αρνητική επίδραση

επί των καθαρών ξένων περιουσιακών στοιχείων των αιγυπτιακών τραπεζών στη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2018, η καθαρή θέση των οποίων καταγράφει μάλιστα έλλειμμα για πρώτη φορά από το Μάιο του 2017. Με βάση στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), η αρνητική καθαρή ξένη περιουσιακή θέση που καταγράφηκε στο τέλος Σεπτεμβρίου 2018 ανέρχεται σε \$3,94 δισ. και οφείλεται κυρίως, όπως επισήμαναν ειδικοί του τραπεζικού κλάδου, στη φυγή μέρους των ξένων επενδυτικών τοποθετήσεων σε αιγυπτιακά κρατικά χρεόγραφα, ακριβώς εξαιτίας της κρίσης στις αναδυόμενες αγορές. Σημειώνεται ότι οι ξένες επενδύσεις σε αιγυπτιακά κρατικά χρεόγραφα υπήρξαν εκείνες που στήριζαν το συνολικό επίπεδο των ξένων περιουσιακών στοιχείων των αιγυπτιακών τραπεζών από την εποχή της απελευθέρωσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας, το Νοέμβριο 2016. Όπως υποστηρίζουν παράγοντες του εγχώριου τραπεζικού κλάδου, δεδομένου ότι η Αίγυπτος εμφανίζει πολύ μεγαλύτερη σταθερότητα έναντι των αναδυόμενων οικονομιών, θεωρείται βέβαιη η ταχεία επιστροφή των ξένων κεφαλαίων σε τοποθετήσεις σε εγχώρια κρατικά χρεόγραφα. Πάντως, όπως επισημάνθηκε, είναι αρκετά πιθανόν τα μεγάλα τραπεζικά ιδρύματα της χώρας να καταφύγουν σε ξένο δανεισμό ή και να ρευστοποιήσουν περιουσιακά τους στοιχεία στο εξωτερικό, προκειμένου να τονώσουν την καθαρή περιουσιακή τους θέση σε ξένο νόμισμα.

Σημειώνεται ότι τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία (καθαρές εισροές) των εγχώριων τραπεζών που προέρχονται από το εξωτερικό αφορούν κυρίως δάνεια από ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και χρηματοδοτικούς οργανισμούς, τοποθετήσεις ξένων επενδυτών σε αιγυπτιακούς τίτλους δημοσίου χρέους και στην εγχώρια αγορά χρήματος, αλλά και μεταναστευτικά εμβάσματα Αιγυπτίων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό.

Διάθεση εντόκων γραμματίων σε ευρώ από την Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου

Σύμφωνα με πρόσφατα οικονομικά δημοσιεύματα, στις 12/11 η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) διέθεσε στις αγορές, για λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομικών, έντοκα γραμμάτια του δημοσίου σε ευρώ, διάρκειας ενός έτους και ονομαστικής αξίας €675 εκατ. Κατά τα δημοσιεύματα, η CBE δέχθηκε 23 προσφορές από διεθνή και εγχώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συνολικού ύψους €850,1 εκατ., εκ των οποίων έγιναν τελικώς δεκτές οι 17, συνολικής αξίας €695,1 εκατ. Το επιτόκιο που επετεύχθη κατά την έκδοση εντόκων γραμματίων της 12^{ης} Νοεμβρίου κυμάνθηκε μεταξύ 1,725% και 1,75%, έναντι επιτοκίου 1,58-1,598% που είχε καταγραφεί κατά την έκδοση εντόκων γραμματίων αντίστοιχης διάρκειας στα μέσα Αυγούστου τρέχοντος έτους.

Διάθεση εντόκων γραμματίων σε δολάρια από την Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου

Σύμφωνα με πρόσφατα οικονομικά δημοσιεύματα, στις 19/11 η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) διέθεσε στις αγορές για λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομικών, έντοκα γραμμάτια του δημοσίου σε δολάρια, διάρκειας ενός έτους και ονομαστικής αξίας \$1,675 δισ. Κατά τα δημοσιεύματα, η CBE δέχθηκε 32 προσφορές από

διεθνή και εγχώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συνολικού ύψους \$1,913 δισ., εκ των οποίων έγιναν τελικώς δεκτές οι 26, συνολικής αξίας \$1,703 δισ. Το επιτόκιο που επετεύχθη κατά την έκδοση εντόκων γραμματίων της 19^{ης} Νοεμβρίου κυμάνθηκε μεταξύ 3,68% και 3,70%, έναντι επιτοκίου 3,28-3,30% που είχε καταγραφεί κατά την έκδοση εντόκων γραμματίων αντίστοιχης διάρκειας τον Ιούνιο τρέχοντος έτους.

Η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) διατηρεί αμετάβλητα τα επιτόκια

Η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας, στη συνεδρίαση της 15^{ης} Νοεμβρίου, αντίθετα προς τις προηγούμενες εκτιμήσεις έγκυρων οικονομικών αναλυτών, διατήρησε επί του παρόντος αμετάβλητα τα βασικά επιτόκια αναφοράς, με το επιτόκιο καταθέσεων μίας ημέρας να παραμένει στο 16,75%, το επιτόκιο δανεισμού διάρκειας μίας ημέρας στο 17,75% και το βασικό επιτόκιο της Κεντρικής Τράπεζας, καθώς και το προεξοφλητικό επιτόκιο να παραμένουν αμφοτέρω σταθερά στο 17,25%. Η Κεντρική Τράπεζα επισήμανε ότι κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο καταγράφηκαν υψηλότεροι του αναμενόμενου δείκτες πληθωρισμού, διευκρίνισε ωστόσο ότι θεωρεί τις πληθωριστικές πιέσεις προσωρινού χαρακτήρα. Σημειώνεται ότι και στις τρεις πλέον πρόσφατες προηγούμενες συνεδριάσεις της η Κεντρική Τράπεζα δεν είχε μεταβάλει τα βασικά επιτόκια αναφοράς, τα οποία παραμένουν στα ως άνω επίπεδα από το τέλος Μαρτίου τρέχοντος έτους.

Διάθεση εντόκων γραμματίων σε λίρες από την Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου

Σύμφωνα με πρόσφατα οικονομικά δημοσιεύματα, στις 22/11 η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) διέθεσε έντοκα γραμμάτια του δημοσίου σε εγχώριο νόμισμα, διάρκειας έξι και δώδεκα μηνών, με πενιχρό αποτέλεσμα ωστόσο, τόσο από πλευράς άντλησης χρηματοδότησης, όσο και από πλευράς ύψους αποδόσεων. Συγκεκριμένα, η CBE, ενώ στόχευε σε άντληση EGP7,93 δισ. όσον αφορά τα εξάμηνης διάρκειας και EGP9,32 δισ. όσον αφορά τα ετήσιας διάρκειας έντοκα γραμμάτια, δέχθηκε τελικώς προσφορές από τα εγχώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα συνολικού ύψους EGP757,7 εκατ. όσον αφορά τα εξάμηνης διάρκειας και EGP1,31 δισ. όσον αφορά τα δωδεκάμηνης διάρκειας γραμμάτια, με μέσες αποδόσεις της τάξεως του 19,89% για τα πρώτα και του 19,92% για τα δεύτερα, έναντι μέσων αποδόσεων της τάξεως του 19,68% και του 19,78% κατά τις προηγούμενες ανάλογες εκδόσεις, αντίστοιχα.

Η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου ξεκινά πρόγραμμα ενίσχυσης ρόλου τραπεζών

Στο τέλος Νοεμβρίου, η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) ξεκίνησε την υλοποίηση προγράμματος, σε συνεργασία με την Ε.Ε. και τη γερμανική Πρεσβεία στο Κάιρο, με σκοπό την ενίσχυση του ρόλου, της πληθυσμιακής κάλυψης, αλλά και των μηχανισμών εποπτείας και ελέγχου του τραπεζικού τομέα. Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί στη διάρκεια της προσεχούς τριετίας και περιλαμβάνει κοινοτική τεχνική βοήθεια κονδυλίου ύψους €3,2 εκατ. Βασικούς στόχους του προγράμματος αποτε-

λούν η βελτίωση τόσο της πρόσβασης του αιγυπτιακού πληθυσμού σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, όσο και της πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε τραπεζικές χρηματοδοτήσεις.

Σημαντική αύξηση του όγκου των στεγαστικών δανείων το εξάμηνο 2018

Σύμφωνα με συμπεράσματα πρόσφατα ολοκληρωθείσας έρευνας μεταξύ 18 εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων, το μέγεθος του χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου τρέχοντος έτους παρουσίασε –στα εν λόγω ιδρύματα– ρυθμούς αύξησης μεταξύ 12,5% και 300% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2017. Μεταξύ των τραπεζών που λειτουργούν στην Αίγυπτο, οι μεγαλύτερες αυξήσεις από την άποψη χορήγησης στεγαστικών δανείων κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου 2018 καταγράφηκαν στην Credit Agricole (+300%), στην Arab African International Bank (+93%), στη National Bank of Egypt (+79%), στην Commercial International Bank (+63%), στη National Bank of Kuwait (+42%), στη Housing & Development Bank (+12,25%) και στην Qatar National Bank (+9,7%). Σημειώνεται ότι η κρατική Housing & Development Bank αποτελεί το μεγαλύτερο εγχώριο χρηματοδότη στεγαστικών δανείων, με το ύψος του χαρτοφυλακίου της να ανέρχεται σε EGP5,8 δισ. τον Ιούνιο 2018.

Σε EGP3,64 τρισ. ανήλθαν οι εγχώριες καταθέσεις στο τέλος Σεπτεμβρίου 2018

Όπως ανέφεραν πρόσφατα δημοσιευθέντα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), το συνολικό ύψος των καταθέσεων στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα –πλην εκείνων στην Κεντρική Τράπεζα– ανερχόταν στο τέλος Σεπτεμβρίου τρέχοντος έτους σε EGP3,644 τρισ., αυξημένο κατά EGP38 δισ. έναντι του Αυγούστου (EGP3,606 τρισ.). Κατά τα στοιχεία της CBE, οι κρατικές καταθέσεις στις εγχώριες τράπεζες ανήλθαν στο τέλος Σεπτεμβρίου σε EGP521,9 δισ., εκ των οποίων EGP425,5 δισ. σε εγχώριο και EGP96,3 δισ. σε ξένο νόμισμα. Αντίστοιχα, οι ιδιωτικές καταθέσεις στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα ανήλθαν στο τέλος Σεπτεμβρίου σε EGP3,22 τρισ., έναντι EGP3,083 τρισ. στο τέλος Αυγούστου. Εξ αυτών, κεφάλαια ύψους EGP2,38 δισ. αφορούσαν καταθέσεις σε εγχώριο νόμισμα, ενώ κεφάλαια ύψους EGP1,954 τρισ. αφορούσαν καταθέσεις νοικοκυριών.

Σύγχυση στον τραπεζικό κλάδο από μελετώμενη νέα φορολογική νομοθεσία

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα τέλους Νοεμβρίου, στις 19/11 το υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε νομοσχέδιο που υπέβαλε το Υπουργείο Οικονομικών, και το οποίο τροποποιεί το φορολογικό νόμο, απομονώνοντας τα τραπεζικά έσοδα από επενδύσεις σε έντοκα γραμμάτια και ομόλογα του δημοσίου από τα λοιπά έσοδα των τραπεζών, με σκοπό τη διαφορετική φορολογική τους μεταχείριση και την αύξηση των σχετικών συντελεστών φορολόγησής τους.

Η εν λόγω είδηση επέφερε σύγχυση και αντιδράσεις στους εκπροσώπους του εγχώριου τραπεζικού κλάδου, οι οποίοι στην παρούσα φάση ερευνούν –μέσω ειδικής προς το σκοπό αυτό επιτροπής στο πλαίσιο της Ομοσπονδίας Αιγυπτιακών Τραπεζών (FEB)– τον αντίκτυπο της ως άνω κυβερνητικής απόφασης επί των τραπεζικών κερδών. Στο επίκεντρο των ανησυχιών του εγχώριου τραπεζικού τομέα, ο οποίος, ως γνωστόν, επενδύει μεγάλο μέρος της διαθέσιμης ρευστότητάς του σε τίτλους χρέους του αιγυπτιακού κράτους, βρίσκεται το πότε ακριβώς θα τεθεί σε ισχύ το νέο καθεστώς φορολόγησης των εσόδων από τέτοιους τίτλους και το εάν η εφαρμογή του θα αφορά μόνο νέες εκδόσεις ή και τα υφιστάμενα τραπεζικά έσοδα από κρατικά χρεόγραφα. Ο νέος τρόπος φορολόγησης των τραπεζικών εισοδημάτων από κρατικά χρεόγραφα εκτιμάται πως θα αποφέρει πρόσθετα έσοδα της τάξεως των EGP10 δισ. στο αιγυπτιακό κράτος, όπως έχουν πρόσφατα αναφέρει κυβερνητικές πηγές.

Σύμφωνα με έγκυρους οικονομικούς αναλυτές, η αλλαγή του τρόπου φορολόγησης των εσόδων από επενδύσεις σε κρατικά χρεόγραφα, είναι αρκετά πιθανό να ενθαρρύνει τις εγχώριες τράπεζες να αυξήσουν τις χορηγήσεις τους προς τον ιδιωτικό, αντί του δημόσιου, τομέα της οικονομίας, ωθώντας κατ' αυτόν τον τρόπο προς τα άνω τις αποδόσεις των κρατικών χρεογράφων, καθιστώντας τα επίσης περισσότερο ελκυστικά προς τους ξένους επενδυτές.

Σημειώνεται πάντως ότι στο τέλος Νοεμβρίου, ο κεντρικός δείκτης του Χρηματιστηρίου Αιγύπτου, επηρεασμένος από μία γενικευμένη πτωτική τάση των τιμών των τραπεζικών μετοχών που αποδόθηκε από τον εγχώριο οικονομικό Τύπο στο μελετώμενο νέο ως άνω φορολογικό καθεστώς, κατέγραψε έντονα πτωτική πορεία, πλησιάζοντας το κατώφλι των 13.000 μονάδων στις 26/11 (σημειώνοντας ωστόσο στη συνέχεια, τις τελευταίες ημέρες του Νοεμβρίου, ελαφρά ανοδική πορεία).

Οι ξένες επενδύσεις σε αιγυπτιακά έντοκα γραμμάτια μειώθηκαν για 7^ο συνεχόμενο μήνα

Σύμφωνα με πλέον πρόσφατα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), τα ξένα κεφάλαια που είναι επενδυμένα σε έντοκα γραμμάτια του αιγυπτιακού δημοσίου κατέγραψαν πτώση κατά EGP24,3 δισ. τον Οκτώβριο 2018, ανερχόμενα στο τέλος του μήνα σε EGP210,2 δισ. (περίπου \$11,7 δισ.), έναντι EGP234,5 δισ. (περίπου \$13,1 δισ.) το Σεπτέμβριο. Σύμφωνα με τα ως άνω στοιχεία, πρόκειται για τον έβδομο συνεχόμενο μήνα πτώσης του επιπέδου των ξένων κεφαλαίων που είναι επενδυμένα σε αιγυπτιακά έντοκα γραμμάτια.

Ανακοίνωση Κεντρικής Τράπεζας περί κατάργησης ειδικού μηχανισμού εγγύησης επαναπατρισμού συναλλάγματος

Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE) του τέλους Νοεμβρίου, στις 4/12 πρόκειται να λήξει η ισχύς ειδικού μηχανισμού εγγυήσεων που αφορούν το ξένο συνάλλαγμα εις χείρας ξένων επενδυτών χαρτοφυλακίου στην Αίγυπτο (επενδύσεις σε κρατικά χρεόγραφα, καθώς και σε τίτλους του Χρηματιστηρίου Αιγύπτου), σε περίπτωση που αυτοί αποφασί-

σουν την «έξοδο» τους από την αιγυπτιακή αγορά και τον επαναπατρισμό των κεφαλαίων και των κερδών τους. Η λήξη ισχύος του εν λόγω μηχανισμού θα αφορά τις νέες επενδύσεις χαρτοφυλακίου, οι οποίες στο εφεξής θα διενεργούνται μέσω του τραπεζικού συστήματος, ενώ για τις παλαιότερες θα εξακολουθήσει να ισχύει ο μηχανισμός εγγυήσεων της Κεντρικής Τράπεζας.

Ο εν λόγω εγγυητικός μηχανισμός είχε εγκαθιδρυθεί το Μάρτιο 2013, εποχή κατά την οποία η έλλειψη διεθνούς εμπιστοσύνης προς τη χώρα απέτρεπε την εισροή ξένων επενδυτικών κεφαλαίων προς αυτήν. Κατά το σκεπτικό της CBE, οι συνθήκες του 2013 έχουν μεταβληθεί ριζικά ιδιαίτερα την τελευταία διετία, καθώς τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας έχουν αποκατασταθεί, ενώ έχουν εισρεύσει κεφάλαια συνολικού ύψους \$111 δισ. σε ξένο συνάλλαγμα από το Νοέμβριο 2016.

Σύμφωνα με έγκυρους εγχώριους οικονομικούς αναλυτές, η άρση του ανωτέρω μηχανισμού εγγυήσεων μέσω της Κεντρικής Τράπεζας, αναμένεται να ωθήσει τους ξένους επενδυτές να διοχετεύσουν τα κεφάλαια που επιθυμούν να επενδύσουν στην Αίγυπτο μέσω του τραπεζικού συστήματος –αντί μέσω της Κεντρικής Τράπεζας– τονώνοντας έτσι το επίπεδο ρευστότητάς του σε ξένο συνάλλαγμα και καθιστώντας παράλληλα τη συναλλαγματική ισοτιμία της λίρας περισσότερο ευμετάβλητη.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΝΕΑ

Συμμετοχή Αιγύπτου ως τιμώμενης χώρας σε διεθνή εμπορική έκθεση στη Σαγκάη

Στο διάστημα 5-10 Νοεμβρίου, η Αίγυπτος μετέχει ως τιμώμενη χώρα, με 38 επιχειρήσεις και δύο τραπεζικά ιδρύματα, σε χώρο 256 τετρ. μέτρων, στην 1^η διεθνή εισαγωγική έκθεση (China's International Import Expo – CIIIE), που λαμβάνει χώρα στη Σαγκάη. Επικεφαλής της αιγυπτιακής αποστολής είναι ο Π/Θ κ. Madbouly. Οι αιγυπτιακές εξαγωγικές επιχειρήσεις που μετέχουν στην έκθεση προέρχονται από τους κλάδους αγροβιομηχανίας και τροφίμων, ιατρικών εφοδίων, φαρμακευτικών και χημικών προϊόντων, κλωστοϋφαντουργίας και ενδύματος, βιομηχανίας, χειροτεχνίας, εκτυπώσεων / υλικών συσκευασίας και τραπεζών.

Σύμφωνα με στοιχεία που παρέθεσε το κρατικό ειδησεογραφικό πρακτορείο MENA, στην ως άνω μεγάλη έκθεση μετέχουν πάνω από 3.000 από 130 χώρες, ενώ ο συνολικός εκθεσιακός χώρος ανέρχεται σε 270.000 τετρ. μέτρα. Σε σχετικό του χαιρετισμό κατά την επίσημη έναρξη της έκθεσης στις 5/11, ο Αιγύπτιος Π/Θ, αφού ευχαρίστησε την κινεζική ηγεσία και το λαό για την τιμητική πρόσκληση που απηύθυναν στην Αίγυπτο, αναφέρθηκε στη στρατηγική σχέση που έχουν αναπτύξει οι δύο χώρες, ιδιαίτερα μετά την πρώτη επίσκεψη του Προέδρου ΑΙ Sisi στην Κίνα το Δεκέμβριο 2014, καθώς και στις προοπτικές περαιτέρω ενδυνάμωσης εμπορικών και επενδυτικών συνεργασιών. Ο κ. Madbouly τόνισε ότι «η εθνική συμμετοχή της Αιγύπτου στην CIIIE οφείλεται στην αναγνώριση των προσπαθειών της Κίνας να προωθήσει το διεθνές εμπόριο και να συμβάλει στην ενίσχυση των αρχών του θεμιτού εμπορίου μεταξύ των χωρών». Σημειώνεται ότι, με βάση τα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS), ο όγκος του διμερούς εμπορίου Αιγύπτου-Κίνας ανήλθε σε \$8,5 δισ. το

2017. Παραδοσιακά το διμερές εμπορικό ισοζύγιο κλίνει σαφώς υπέρ της κινεζικής πλευράς. Το 2017, οι κινεζικές εξαγωγές προς την Αίγυπτο ανήλθαν σε \$7,79 δισ.

Αιγυπτιο-κορεατικό επιχειρηματικό φόρουμ κλάδου επικοινωνιών-πληροφορικής

Στις 3/11 έλαβε χώρα στο Κάιρο επιχειρηματικό φόρουμ στο οποίο μετείχαν 8 μεγάλοι κορεατικοί όμιλοι του κλάδου επικοινωνιών και τεχνολογίας πληροφορικής και 50 αιγυπτιακές επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου, με τίτλο “2018 K-Creative Content”. Το φόρουμ, που περιελάμβανε και παράλληλη εμπορική έκθεση κορεατικών τεχνολογικών προϊόντων αλλά και θεματικά workshops, διοργανώθηκε από κλαδικούς επιχειρηματικούς φορείς των δύο χωρών και τέλεσε υπό την αιγίδα του αιγυπτιακού Υπουργείου Επικοινωνιών & Τεχνολογίας Πληροφορικής. Αντικείμενο του φόρουμ υπήρξε η καλλιέργεια επαφών με σκοπό την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ κορεατικών επιχειρήσεων και αιγυπτιακών ομίλων που ασχολούνται κυρίως με λογισμικό για εφαρμογές κινητών ηλεκτρονικών συσκευών. Σύμφωνα με εκπρόσωπο του αιγυπτιακού Υπουργείου που παρέστη στην εκδήλωση, στους σκοπούς του φόρουμ περιλαμβάνονται η μεταφορά κορεατικής τεχνογνωσίας, καθώς και η συνεργασία με τον κορεατικό κλάδο ICT σε κοινά έργα έρευνας και ανάπτυξης νέων προϊόντων.

Γαλλο-αιγυπτιακό επιχειρηματικό φόρουμ κλάδου υγείας (Κάιρο, 19-20/11/2018)

Στο διάστημα 19-20 Νοεμβρίου, πραγματοποιήθηκε στο Κάιρο γαλλο-αιγυπτιακό επιχειρηματικό φόρουμ του κλάδου υπηρεσιών υγείας, με επικέντρωση του ενδιαφέροντος στην εφαρμογή της νέας αιγυπτιακής νομοθεσίας για τις κοινωνικές ασφαλίσεις, καθώς και στις κυβερνητικές μεταρρυθμίσεις στον κλάδο της παραγωγής και εμπορίας φαρμακευτικών προϊόντων και στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας στον τομέα της υγείας. Το φόρουμ διοργανώθηκε από τη γαλλική Πρεσβεία στο Κάιρο, την Agence Française de Développement (AFD), καθώς και το γαλλικό κρατικό οργανισμό εξωστρέφειας, Business France. Την έναρξη των εργασιών του κήρυξε ο Γάλλος Πρέσβης στην Αίγυπτο κ. Romatet, ενώ στο φόρουμ παρέστησαν οι Αιγύπτιοι Υπουργοί Υγείας, Οικονομικών, Επενδύσεων & Διεθνούς Συνεργασίας, Ανώτερης Εκπαίδευσης & Επιστημονικής Έρευνας. Όπως ανέφερε κατά την έναρξη του φόρουμ η Αιγύπτια Υπουργός Επενδύσεων & Διεθνούς Συνεργασίας κα Nasr, «η Γαλλία στηρίζει χρηματοδοτικά τον τομέα υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης σε πέντε αιγυπτιακές περιφέρειες, με κονδύλια της Agence Française de Développement (AFD), συνολικού ύψους €31 εκατ.». Επιπλέον, κατά την κα Nasr, «ομάδα εννέα γαλλικών επιχειρηματικών ομίλων έχει ανακοινώσει τη δημιουργία συμμαχίας με σκοπό τη συνεργασία για τη στήριξη της ανάπτυξης του κλάδου υγείας στην Αίγυπτο». Κατά την κα Nasr, στους εν λόγω γαλλικούς ομίλους περιλαμβάνονται ονόματα όπως εκείνα των Sanofi, Danone, AXA και L'Oréal. Τέλος, όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, κατά την επικείμενη επίσκεψη του Γάλλου Προέδρου κ. Macron στο Κάιρο, τον προσεχή Ιανουάριο, αναμένεται να υπογραφεί νέα δανειακή συμφωνία

μεταξύ αιγυπτιακής κυβέρνησης και AFD, με σκοπό τη χρηματοδότηση από τη δεύτερη, με κονδύλια ύψους €60 εκατ., του νέου συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων της Αιγύπτου, το οποίο προσδοκάται ότι θα ξεκινήσει να λειτουργεί τον Ιούνιο του προσεχούς έτους.

Διεθνής έκθεση του κλάδου ενέργειας & ηλεκτρισμού (Κάιρο, 17-19/11/2018)

Στο διάστημα 17-19 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στο νέο εκθεσιακό κέντρο του Καΐρου (Egypt International Exhibition Center), με τη συμμετοχή περίπου 300 εκθετών από 20 χώρες της Αφρικής, της Μ. Ανατολής, της Ασίας και της Ευρώπης, η 28^η περίοδος της διεθνούς, περιφερειακής εμβέλειας έκθεσης του κλάδου ενέργειας και ηλεκτρισμού, Electricx – Solar Tec 2018, υπό την αιγίδα του αιγυπτιακού Υπουργείου Ηλεκτρισμού. Κατά τα εγκαίνια της έκθεσης, ο αναπληρωτής Υπουργός Ηλεκτρισμού κ. Assran αναφέρθηκε στο πυρηνικό πρόγραμμα της αιγυπτιακής κυβέρνησης, διευκρινίζοντας ότι η υλοποιούμενη πυρηνική μονάδα παραγωγής ενέργειας στην περιοχή Dabaa της βορειοδυτικής Αίγυπτου, σε συνεργασία με το μεγάλο ρωσικό κρατικό όμιλο Rosatom, θα βοηθήσει στην ανάπτυξη νέων εγχώριων βιομηχανιών, οι οποίες θα εξειδικεύονται στην παραγωγή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και μηχανημάτων, ενώ ταυτόχρονα θα συμβάλει στη δραστική βελτίωση της ποιότητας των εγχώρια κατασκευαζόμενων προϊόντων των ως άνω κατηγοριών. Ο κ. Assran συμπλήρωσε ότι το Υπουργείο Ηλεκτρισμού συνεργάζεται με τον αιγυπτιακό Στρατό με σκοπό την εξόρυξη και εκμετάλλευση μαύρης ορυκτής άμμου στην περιφέρεια του Kafr El-Sheikh.

22^η διεθνής έκθεση επικοινωνιών & τεχνολογίας πληροφορικής “Cairo ICT”

Στο διάστημα 25-28 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε η 22^η έκδοση της διεθνούς, περιφερειακής εμβέλειας έκθεσης και συνεδρίου του αιγυπτιακού κλάδου τηλεπικοινωνιών και τεχνολογίας πληροφορικής, με τίτλο “Cairo ICT”, στο νέο διεθνές εκθεσιακό κέντρο του Καΐρου. Η φετινή έκθεση παρουσίασε έντονο ελληνικό ενδιαφέρον, δεδομένου ότι με την ευκαιρία πραγματοποίησής της και στο πλαίσιο της τριμερούς συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου σε ανωτέρω κλάδους, την επισκέφθηκε μεγάλη ελληνική αντιπροσωπεία υπό τον Υπουργό Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών & Ενημέρωσης, κ. Παππά και ανώτατους αξιωματούχους του εν λόγω Υπουργείου, συνοδευόμενους από 30 εκπροσώπους κρατικών και επιχειρηματικών κλαδικών φορέων και επιχειρήσεων.

Κατά την έναρξη της έκθεσης, ο Πρόεδρος της Αιγύπτου κ. Al Sisi ανακοίνωσε την εκκίνηση προγράμματος ανάπτυξης των ψηφιακών τεχνολογιών και εφαρμογών στην Αίγυπτο και ολόκληρη την Αφρική (“Africa Games and Digital Applications Initiative”). Στα εγκαίνια της έκθεσης παρέστησαν επίσης ο Αιγύπτιος Π/Θ κ. Madbouly, ο Υπουργός Επικοινωνιών & Τεχνολογίας κ. Talaat, ενώ την επισκέφθηκαν επίσης αρκετοί άλλοι Υπουργοί και υψηλοί αξιωματούχοι της αιγυπτιακής κυβέρνησης. Κεντρικό θέμα της φετινής έκδοσης της “Cairo ICT” υπήρξε ο «ψηφιακός μετασχηματισμός» της οικονομίας και της διακυβέρνησης, στο πλαίσιο της

κυβερνητικής εκστρατείας για την ψηφιοποίηση όλων των υπηρεσιών που προσφέρει το αιγυπτιακό κράτος προς τους πολίτες, καθώς και για περαιτέρω ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό των τηλεπικοινωνιακών υποδομών και τη δημιουργία σύγχρονων «έξυπνων» πόλεων.

Όσον αφορά την ελληνική παρουσία στην έκθεση, σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της έλαβε χώρα επιχειρηματική αποστολή του κλάδου τεχνολογίας πληροφορικής & επικοινωνιών, αποτελούμενη από εκπροσώπους 11 ελληνικών εταιρειών. Της επιχειρηματικής αποστολής ηγήθηκε ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, κ. Γ. Φλωρεντής. Από τις 11 συνολικά μετέχουσες επιχειρήσεις, οι 5 (Dataverse Ltd., Openichnos Hellas PC, Protonyx, Simply POS & Space Horizon S.A.) υπήρξαν ταυτόχρονα και εκθέτες στο χώρο του κοινού περιπτέρου του τριμερούς Συνεργατικού Κέντρου COIN, στην αίθουσα 2 του εκθεσιακού κέντρου. Στην ευρύτερη ελληνική αποστολή που επισκέφθηκε την έκθεση “Cairo ICT” συμμετείχαν επίσης αρκετοί εκπρόσωποι ελληνικών φορέων, μεταξύ των οποίων η Περιφέρεια Αττικής με τον Αντιπεριφερειάρχη Ψηφιακής Πολιτικής & Εξυπηρέτησης του Πολίτη κ. Αθανασιάδη, καθώς και την Αντιπεριφερειάρχη σε θέματα Πολιτισμού κα Αποστολάκη, ο Σύνδεσμος Εταιρειών Κινητών Εφαρμογών Ελλάδας (ΣΕΚΕΕ) με το Γενικό Διευθυντή κ. Κωστή-Γιανναράκη, το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών με τη Διευθύντρια Μεταφοράς Τεχνολογίας κα Τομαρά.

Στις 26 Νοεμβρίου, δεύτερη ημέρα της “Cairo ICT”, πραγματοποιήθηκε κατ’ αρχάς θεματικό workshop με αντικείμενο την τριμερή συνεργασία Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου στον τομέα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, που έλαβε χώρα στο κοινό περίπτερο του τριμερούς Συνεργατικού Κέντρου COIN. Στη διάρκεια του ως άνω workshop, κύριοι ομιλητές υπήρξαν οι επικεφαλής του Συνεργατικού Κέντρου COIN Αιγύπτου-Κύπρου-Ελλάδας, κ.κ. M. Nour, K. Σολωμού και Φ. Μουσουρή, αντίστοιχα, το στέλεχος της αιγυπτιακής “IT Industry Development Agency” – ITIDA κα N. Shaaban, τα στελέχη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων κ.κ. Γιακουμάκης και Παπασούλη, καθώς και ο Αντιπεριφερειάρχης Αττικής και Αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Αναπτυξιακού Ταμείου Αττικής, κ. Αθανασιάδης. Στο πλαίσιο του workshop παρουσιάστηκε, ως “success story” η συνεργασία της ελληνικής επιχείρησης Telenavis με τον αιγυπτιακό όμιλο MTS-IT, με σκοπό την ανάπτυξη συστημάτων γεωγραφικών πληροφοριών για λογαριασμό του Υπουργείου Μεταφορών και άλλων κρατικών Αρχών της Αιγύπτου.

Στη συνέχεια και μετά την ολοκλήρωση του workshop, έλαβαν χώρα προκαθορισμένες συναντήσεις των μελών της ελληνικής αποστολής με αιγυπτιακές επιχειρήσεις, τις οποίες προετοίμασε το αιγυπτιακό Υπουργείο Επικοινωνιών & τεχνολογίας Πληροφορικής, με τη συνεργασία του Γραφείου μας.

Συμφωνία Telecom Egypt – Ericsson για αναβάθμιση τηλεπικοινωνιακού δικτύου

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος στο τέλος Σεπτεμβρίου, ο κρατικός τηλεπικοινωνιακός πάροχος We (μέχρι πρότινος Telecom Egypt) υπέγραψε πολύ πρόσφατα με το σουηδικό τηλεπικοινωνιακό όμιλο

Ericsson συμφωνία για την αναβάθμιση του αιγυπτιακού δικτύου και τη διενέργεια ελέγχων συστημάτων, πριν την εκκίνηση εγκατάστασης υποδομών για λειτουργία τηλεπικοινωνιακών δικτύων τεχνολογιών πέμπτης γενιάς (5G) στη χώρα.

Χρηματοδοτήσεις EGP9,2 δισ. από την Υπηρεσία Ανάπτυξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων κατά την περίοδο Ιανουαρίου 2017 - Σεπτεμβρίου 2018

Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις της επικεφαλής της αιγυπτιακής Υπηρεσίας Ανάπτυξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (MSMEDA) κας Gamea, η Υπηρεσία έχει διοχετεύσει κατά την περίοδο Ιανουαρίου 2017 - Σεπτεμβρίου 2018 κονδύλια ύψους EGP9,2 δισ. (περίπου \$515 εκατ. με βάση τρέχουσες ισοτιμίες) για τη χρηματοδότηση 441 χιλ. επενδυτικών projects μικρομεσαίων επιχειρήσεων, δημιουργώντας περίπου 642 χιλ. θέσεις εργασίας, εκ των οποίων ποσοστό 49% αφορούσε απασχόληση για γυναίκες. Κατά την κα Gamea, κατά την ίδια ως άνω περίοδο, η MSMEDA διοχέτευσε επιχορηγήσεις συνολικής αξίας EGP373,6 εκατ. σε έργα υποδομών και ανάπτυξης κοινωφελών υπηρεσιών.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Κυβερνητική πρόθεση για διάθεση κρατικών γαιών προς ανάπτυξη ακινήτων

Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις του Υπουργού Δημοσίων Επιχειρήσεων κ. Tawfeek στο πλαίσιο συνεδρίου για την αιγυπτιακή κτηματαγορά, η κυβέρνηση σχεδιάζει να διαθέσει συνολικές κρατικές εκτάσεις 8 εκατ. τετρ. μέτρων με σκοπό τη διενέργεια επενδύσεων προς ανάπτυξη ακινήτων. Κατά τον κ. Tawfeek, οι εν λόγω εκτάσεις αντιπροσωπεύουν 24 οικοπέδα τα οποία ανήκουν σε δημόσιες επιχειρήσεις. Ο Υπουργός παρουσίασε στο συνέδριο ηλεκτρονικό χάρτη των περιοχών όπου βρίσκονται οι κρατικές γαίες που θα διατεθούν προς ανάπτυξη. Οι εκτάσεις των οικοπέδων που αναμένεται να διατεθούν κυμαίνονται σε μεταξύ 40.000 και 3,7 εκατ. τετρ. μέτρων, ενώ η πρώτη σχετική προκήρυξη αναμένεται να λάβει χώρα λίγο μετά τα μέσα Νοεμβρίου και να συμπεριλάβει προσφορά έκτασης 2,5 εκατ. τετρ. μέτρων που ανήκε στην υπό εκκαθάριση κρατική τσιμεντοβιομηχανία National Company for Cement.

Ανάπτυξη υποδομών στην Γκίζα με τη συνεργασία E.E. και GIZ

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, ο κυβερνήτης της περιφέρειας της Γκίζα, κ. Ahmed Rashed, ανακοίνωσε στα μέσα Νοεμβρίου ότι πρόκειται να ξεκινήσει άμεσα η υλοποίηση έργων υποδομών σε ορισμένες περιοχές της νότιας Γκίζας, και συγκεκριμένα στις συνοικίες Bolaq Al-Dakrouk και Warrag, σε συνεργασία με το γερμανικό οργανισμό αναπτυξιακής / τεχνικής συνεργασίας GIZ. Όπως διευκρίνισαν τα σχετικά οικονομικά δημοσιεύματα, τα εν λόγω έργα εντάσσονται στο πλαίσιο συμφωνίας του 2016 μεταξύ Αιγύπτου και E.E., που προβλέπει τη χρηματοδότηση από τη δεύτερη εννέα έργων ανάπτυξης υποδομών και δικτύου κοινωφελών υπηρεσιών στη νότια Γκίζα, συνολικού κόστους €3,3 εκατ., με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής περίπου 700.000 οικογενειών που κατοικούν εκεί.

Προβολή του αιγυπτιακού κλάδου ακινήτων στη Βρετανία

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, το αιγυπτιακό Υπουργείο Οικιστικής Ανάπτυξης διοργάνωσε για πρώτη φορά ειδική έκθεση για την προβολή του αιγυπτιακού κλάδου ακινήτων στο Λονδίνο. Συγκεκριμένα, η πρώτη “Egypt Property Show 2018” έλαβε χώρα στο εκθεσιακό κέντρο “ExCeL London”, κατά το διάστημα 24-26 Νοεμβρίου, με τη συμμετοχή 12 μεγάλων αιγυπτιακών ομίλων κτηματομεσιτικών υπηρεσιών και real estate developers, με σκοπό την προώθηση των ευκαιριών που υπάρχουν για ξένους επενδυτές, αλλά και για Αιγύπτιους που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό, για τοποθετήσεις στον αιγυπτιακό κλάδο ακινήτων. Η οργάνωση της ως άνω έκθεσης εντάσσεται στο πλαίσιο της συντονισμένης προσπάθειας αιγυπτιακού κράτους και ιδιωτικού τομέα για προβολή του εγχώριου κλάδου ακινήτων στο εξωτερικό. Σημειώνεται ότι πολύ πρόσφατα, στις αρχές Οκτωβρίου, η Αίγυπτος ήταν τιμώμενη χώρα στη διάρκεια της μεγάλης έκθεσης “Cityscape Global” που έλαβε χώρα στο Ντουμπάι..

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Συμφωνία με σαουδαραβικό όμιλο ACWA Power για κατασκευή μεγάλης ηλεκτροπαραγωγικής μονάδας στο Λούζορ

Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις του Αιγύπτιου Υπουργού Ηλεκτρισμού κ. Shaker, η αιγυπτιακή κυβέρνηση υπέγραψε την 1^η Νοεμβρίου με το σαουδαραβικό όμιλο ACWA Power συμφωνία για την κατασκευή μεγάλης ηλεκτροπαραγωγικής μονάδας ισχύος 2.250 MW στα νότια της χώρας και πιο συγκεκριμένα στην περιοχή του Λούζορ. Κατά τον κ. Shaker, το επενδυτικό κόστος κατασκευής της μονάδας εκτιμάται σε \$2,3 δισ., ενώ αυτή προσδοκείται να τεθεί σε λειτουργία το αργότερο έως το 2023.

Αύξηση των αποθεμάτων φυσικού αερίου, μείωση των πετρελαϊκών αποθεμάτων

Σύμφωνα με κλαδικά στοιχεία που βασίζονται σε πηγές του Υπουργείου Πετρελαίου, τα αποθέματα της Αιγύπτου σε αργό πετρέλαιο ανέρχονται σήμερα σε περίπου 3 δισ. βαρέλια, έναντι 4 δισ. βαρελιών το έτος 2015, μειωμένα κατά 25%, ως αποτέλεσμα του χαμηλού τα τελευταία χρόνια ρυθμού εντοπισμού και αξιοποίησης νέων κοιτασμάτων. Οι ίδιες πηγές ανέφεραν ότι κατά την τρέχουσα περίοδο έχει επιτευχθεί από την κρατική εταιρεία πετρελαίου (EGPC) αύξηση της ημερήσιας παραγωγής αργού πετρελαίου κατά 4,3% έναντι της αντίστοιχης περσινής περιόδου, στο επίπεδο των 657 χιλ. βαρελιών. Επίσης, ανέφεραν ότι η Αίγυπτος εισάγει το 32% με 35% των μηνιαίων αναγκών της σε καύσιμα, προκειμένου να γεφυρώσει το «κενό» μεταξύ εγχώριας παραγωγής και κατανάλωσης.

Όσον αφορά το φυσικό αέριο, οι ως άνω πηγές ανέφεραν ότι τα αποθέματα της Αιγύπτου έχουν αυξηθεί σε 90 τρισ. κ.π. ημερησίως σήμερα, έναντι 60 τρισ. κ.π. ημερησίως το 2015, εξαιτίας του εντοπισμού και της αξιοποίησης νέων κοιτασμάτων. Σύμφωνα εξάλλου με στοιχεία που παρέθεσε πρόσφατα ο Υπουργός Πετρελαίου κ. El-Molla, τα αποθέματα της χώρας σε αέριο έχουν αυξηθεί

συνολικά κατά περίπου 37 τρισ. κ.π. ημερησίως στο διάστημα της τελευταίας τριετίας.

Τα διυλιστήρια MIDOR εξασφαλίζουν τραπεζική χρηματοδότηση για τα έργα επέκτασής τους

Σύμφωνα με τον κλαδικό Τύπο, στις αρχές Νοεμβρίου τα μεγάλα κρατικά διυλιστήρια MIDOR (Middle East Oil Refinery), με τη συνδρομή των τραπεζικών ιδρυμάτων National Bank of Egypt και Abu Dhabi First Bank που υπήρξαν οι οικονομικοί σύμβουλοι του εγχειρήματος, κατόρθωσαν να εξασφαλίσουν δανειακή χρηματοδότηση ύψους \$1,2 δισ. από τραπεζική κοινοπραξία αποτελούμενη από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα Credit Agricole και BNP Paribas (Γαλλία), καθώς και την ιταλική κρατική επενδυτική τράπεζα CDP Casa Depositi e Prestiti, με σκοπό την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων έργων επέκτασης της δυναμικότητάς τους. Σύμφωνα με τον κλαδικό Τύπο, το εν λόγω δάνειο τυγχάνει εγγύησης από τον ιταλικό οργανισμό ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων (Italian Export Credit Agency - SACE), για περίοδο 13 ½ ετών. Σημειώνεται ότι το συνολικό επενδυτικό κόστος των σκοπούμενων έργων επέκτασης κατά 60% της σημερινής δυναμικότητας των διυλιστηρίων, καθώς και βελτίωσης της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, ανέρχεται σε \$2,3 δισ. και στην υλοποίησή του εμπλέκονται ο διεθνής τεχνικός όμιλος του κλάδου ενέργειας TechnipFMC, καθώς και οι αιγυπτιακοί τεχνικοί όμιλοι ENPPI και Petrojet.

Η Αίγυπτος εγκαινιάζει την πρώτη ενεργειακή μονάδα βιοαερίου στη Μ. Ανατολή

Όπως ανέφερε στα μέσα Νοεμβρίου ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, στις 12/11 ο κυβερνήτης της περιφέρειας Kafir El-Sheikh και ο πρόεδρος της κρατικής εταιρείας υδάτων (Holding Company for Water and Wastewater – HCWW) εγκαινίασαν την πρώτη μονάδα παραγωγής ενέργειας από βιοαέριο στη Μ. Ανατολή, η οποία κατασκευάστηκε κατόπιν επένδυσης ύψους EGP100 εκατ. Όπως δήλωσε σχετικά ο κυβερνήτης του Kafir El-Sheikh, η μονάδα παράγει 2 MW ηλεκτρικής ενέργειας, χρησιμοποιώντας βιοαέριο που εξάγεται από λάσπη που προέρχεται από υγρά λύματα.

Προοπτικές αύξησης των αιγυπτιακών εξαγωγών φυσικού αερίου προς Ιορδανία

Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις της Ιορδανής Υπουργού Ενέργειας & Ορυκτών Πόρων κας Zawati, η Ιορδανία στοχεύει να καλύπτει στο άμεσο μέλλον το ένα τρίτο των αναγκών της σε φυσικό αέριο μέσω εισαγωγών από την Αίγυπτο. Κατά την κα Zawati, η Ιορδανία έχει ξεκινήσει τον περασμένο Σεπτέμβριο να λαμβάνει μέσω αγωγού που λειτουργεί σε πειραματική βάση ποσότητες φυσικού αερίου από την Αίγυπτο, ενώ οι δύο κυβερνήσεις βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις προκειμένου από τις αρχές του 2019 οι ποσότητες αιγυπτιακού αερίου που διοχετεύονται στην ιορδανική αγορά να αυξηθούν, και στο μέλλον να φθάσουν να καλύπτουν το ένα τρίτο των αναγκών αυτής. Η Ιορδανή Υπουργός δεν διευκρίνισε επακριβώς πότε αναμένεται να επιτευχθεί ο ανωτέρω στόχος.

Όπως έχει αναφέρει ο αιγυπτιακός κλαδικός Τύπος, έως το τέλος του τρέχοντος έτους οι αιγυπτιακές εξαγωγές φυσικού αερίου προς την Ιορδανία αναμένεται να φθάσουν τα 150 εκατ. κ.π. ημερησίως, ενώ εκτιμάται ότι του χρόνου θα αυξηθούν σε 250 εκατ. κ.π. ημερησίως.

Νέες επενδύσεις ύψους \$10 δισ. στον πετρελαϊκό τομέα αναμένονται το έτος 2018/19

Όπως ανέφερε σε σχετικό ανακοινωθέν Τύπου της 10/11 ο Υπουργός Πετρελαίου κ. El-Molla, στη διάρκεια του οικονομικού έτους 2018/19 αναμένεται ότι θα διοχετευθούν στον τομέα έρευνας και αξιοποίησης κοιτασμάτων, καθώς και παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου, επενδυτικά κονδύλια συνολικού ύψους \$10 δισ. Σύμφωνα με τα λεχθέντα του Υπουργού, ο διεθνής διαγωνισμός για το έτος 2018 της κρατικής εταιρείας πετρελαίου (EGPC), για ανάθεση έργων έρευνας και αξιοποίησης υδρογονανθράκων σε 11 περιοχές παραχώρησης του Κόλπου Σουέζ, καθώς και της Ανατολικής και Δυτικής Ερήμου έκλεισε στις αρχές Οκτωβρίου, η διαδικασία βρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, ενώ οι εταιρείες που θα αναλάβουν τα έργα πρόκειται να ανακοινωθούν σύντομα. Σύμφωνα με τον κ. El-Molla, ο μεγάλος αριθμός διεθνών ενεργειακών ομίλων που υποβάλλουν προσφορές στους διαγωνισμούς που προκηρύσσει το Υπουργείο Πετρελαίου μαρτυρεί την εμπιστοσύνη των ξένων επιχειρήσεων στο καλό επενδυτικό κλίμα που επικρατεί στην Αίγυπτο. Ο Υπουργός Πετρελαίου ανέφερε επίσης ότι προετοιμάζεται νέος διεθνής διαγωνισμός για έρευνα και αξιοποίηση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην Ερυθρά Θάλασσα, ο οποίος αναμένεται να προκηρυχθεί έως το τέλος του τρέχοντος έτους.

Στα 10 τρισ. κ.π. εκτιμάται η δυναμικότητα του κοιτάσματος Noor

Σύμφωνα με κλαδικές πηγές, οι αρχικές ενδείξεις που προκύπτουν από τη διαδικασία εκτίμησης της δυναμικότητας του κοιτάσματος φυσικού αερίου Noor την υπολογίζουν σε περίπου 10 τρισ. κ.π.. Το εν λόγω κοιτάσμα βρίσκεται στο οικόπεδο παραχώρησης Shorouk στη Μεσόγειο, γειτονικά του μεγάλου κοιτάσματος Zohr, σε απόσταση περίπου 50 χλμ. από τις ακτές του Βορείου Σινά. Σημειώνεται ότι οι εργασίες εκτίμησης της δυναμικότητας του Noor διενεργούνται από τον ιταλικό όμιλο ENI και τον αιγυπτιακό Tharwa, οι οποίοι και διαχειρίζονται το κοιτάσμα. Όπως εξάλλου ανέφερε ο εγχώριος κλαδικός Τύπος, το Υπουργείο Πετρελαίου έχει ήδη δώσει τη συγκατάθεσή του για εκχώρηση από τον όμιλο ENI στον εμιρατινό όμιλο Mubadala Petroleum Company - θυγατρικό του κρατικού επενδυτικού ομίλου του Abu Dhabi, Mubadala Investment Company- μεριδίου περίπου 20% της συμμετοχής του στο κοιτάσμα Noor. Η εν λόγω συμφωνία αναμένεται να οριστικοποιηθεί μετά την ανακοίνωση του ακριβούς μεγέθους του κοιτάσματος. Με βάση τη συμφωνία, εφ' όσον αυτή οριστικοποιηθεί, η ENI θα κατέχει το 65% και η Tharwa το 15% του κοιτάσματος Noor. Όπως ανέφερε ο κλαδικός Τύπος, οι όμιλοι ENI και Tharwa έχουν ξεκινήσει εργασίες γεωτρήσεων στο κοιτάσμα Noor από τον περασμένο Σεπτέμβριο. Θυμίζουμε ότι προ μερικών μηνών, ο αιγυπτιακός αλλά και ο διεθνής Τύπος είχαν αναφερθεί σε

πιθανή γιγαντιαία δυναμικότητα του κοιτάσματος Noor σε φυσικό αέριο, περίπου τριπλάσια εκείνης του κοιτάσματος Zohr.

Το Υπ. Πετρελαίου θα προκηρύξει διεθνή διαγωνισμό για την Ερυθρά Θάλασσα

Σύμφωνα με σχετικές δηλώσεις του Αιγύπτιου Υπουργού Πετρελαίου κ. El-Molla, στη διάρκεια του Δεκεμβρίου αναμένεται να προκηρυχθούν οι πρώτοι διεθνείς διαγωνισμοί για έρευνα και αξιοποίηση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην Ερυθρά Θάλασσα, αφού προηγουμένως ολοκληρωθούν οι απαραίτητες γεωφυσικές μελέτες που διενεργούνται από τις εταιρείες Schlumberger και TGS. Όπως ανέφερε ο κ. El-Molla, ήδη οι διεθνείς πετρελαϊκοί όμιλοι, και ιδιαίτερα οι αμερικανικοί, εκφράζουν ζοηρό ενδιαφέρον για την ανάπτυξη κοιτασμάτων στην, πλούσια όπως πιστεύεται, θαλάσσια περιοχή της Ερυθράς.

Δημοσιεύματα περί επικείμενης εγκαινίασης του έργου του Interconnector

Όπως ανέφεραν δημοσιεύματα του εγχώριου Τύπου που βασίζονται σε σχετικές δηλώσεις από τη Γερμανία στις 21/11, του Αιγύπτιου, διεθνούς κύρους εμπειρογνώμονα και επιστημονικού συμβούλου του Προέδρου της χώρας σε θέματα ενέργειας, κ. El Noqrashi, πολύ σύντομα αναμένεται να εγκαινιαστεί το μεγάλο έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Αιγύπτου-Κύπρου-Ελλάδας, δια συστήματος υποθαλάσσιων καλωδίων, γνωστό ως “EuroAfrica Interconnector”. Κατά τον κ. El Noqrashi, η υλοποίηση του έργου –εκτιμώμενου προϋπολογισμού \$4 δισ.- θα ξεκινήσει από τη νέα μεγάλη ηλεκτροπαραγωγική μονάδα στην περιοχή Burullus στο Δέλτα του Νείλου, η οποία πρόκειται να διοχετεύσει περίπου το ήμισυ της παραγωγής της μέσω υποθαλάσσιου καλωδίου μήκους 498 χλμ. προς την Κύπρο. Όπως ανέφερε ο κ. El Noqrashi, εν συνεχεία το κυπριακό ηλεκτρικό δίκτυο πρόκειται να συνδεθεί με την Κρήτη, μέσω υποθαλάσσιου καλωδίου μήκους 879 χλμ., ενώ τέλος η Κρήτη θα συνδεθεί με την Αττική –και κατά συνέπεια με τα ηλεκτρικά δίκτυα της Ελλάδας και της ευρύτερης ηπειρωτικής Ευρώπης- μέσω καλωδίου μήκους 330 χλμ. Σύμφωνα με τον Αιγύπτιο εμπειρογνώμονα, η διαδρομή του καλωδίου στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Κύπρου και Κρήτης θα φθάσει σε ορισμένα σημεία σε βάθος 3.000 μέτρων, ενώ η εν λόγω καλωδιακή ηλεκτρική διασύνδεση των τριών χωρών, συνολικού μήκους 1.707 χλμ., αναμένεται να μεταμορφώσει την Αίγυπτο σε ενεργειακό κόμβο για την αφρικανική ήπειρο και σε φορέα ηλεκτρικής ενέργειας προς τις ευρωπαϊκές χώρες. Σημειώνεται ότι, όπως ανέφεραν τα σχετικά δημοσιεύματα, τα υποθαλάσσια καλώδια θα έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν -σε διπλή κατεύθυνση- ηλεκτρική ενέργεια ισχύος 2.000 MW, ενώ η ετήσια μεταφορική δυναμικότητα της ηλεκτρικής διασύνδεσης θα φθάνει τις 17,5 TWh.

Ολοκλήρωση διάνοιξης 9^{ου} φρέατος στο κοιτάσμα φ/α Zohr

Όπως ανέφερε ο εγχώριος κλαδικός Τύπος, πολύ πρόσφατα ολοκληρώθηκε από τον ιταλικό ενεργειακό όμιλο ENI η διάνοιξη του ένατου φρέατος για την άντληση φυσικού αερίου από το γιγαντιαίο κοιτάσμα Zohr. Σύμφωνα με τα σχετικά δημοσιεύματα, το κόστος διάνοιξης του εν λόγω φρέατος ανήλθε σε \$300 εκατ., με εκτιμώμενη αρχική ποσότητα παραγωγής στα 150 εκατ. κ.π. αερίου ημερησίως. Όπως ανέφεραν κλαδικές πηγές, το εν λόγω φρέαρ αναμένεται να ξεκινήσει να παράγει και να συνδεθεί με το δίκτυο έως το τέλος του τρέχοντος έτους, οπότε θα έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή και της έκτης μονάδας κατεργασίας φυσικού αερίου στην περιοχή του Zohr, δυναμικότητας 400 εκατ. κ.π. ημερησίως. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με ως άνω κλαδικές πηγές, η ημερήσια παραγωγή του ένατου φρέατος του κοιτάσματος Zohr αναμένεται να αυξηθεί σταδιακά σε 250 εκατ. κ.π., ανεβάζοντας τη συνολική ημερήσια παραγωγική δυναμικότητα του κοιτάσματος σε 2,25 δισ. κ.π. Σύμφωνα με πηγές του ενεργειακού ομίλου ENI, η ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης ανάπτυξης του κοιτάσματος Zohr αναμένεται να επιτευχθεί τον Ιούλιο 2019, ανεβάζοντας την παραγωγική δυναμικότητα του κοιτάσματος σε 2,95 δισ. κ.π. ημερησίως, έναντι 2,7 δισ. κ.π. ημερησίως που προβλεπόταν στον μέχρι πρότινος σχεδιασμό. Κατά την ENI, ο ιταλικός ενεργειακός όμιλος πρόκειται να επενδύσει περίπου \$4 δισ. στη δεύτερη φάση ανάπτυξης του Zohr του χρόνου, ανεβάζοντας το συνολικό ύψος των επενδύσεών του στο κοιτάσμα σε \$16 δισ.

Μνημόνιο συνεργασίας Αιγύπτου-Σλοβενίας για ανάπτυξη ενεργειακών υποδομών

Όπως ανέφεραν σχετικά οικονομικά δημοσιεύματα, στις 20/11 ο Αιγύπτιος Υπουργός Στρατιωτικής Παραγωγής κ. El Assar και η Πρέσβης της Σλοβενίας στο Κάιρο κα Pnevolvek παρέστησαν στην τελετή υπογραφής μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του αιγυπτιακού Εθνικού Οργανισμού Στρατιωτικής Παραγωγής (National Organization for Military Production) και του σλοβενικού ομίλου Iskra, με αντικείμενο την ανάπτυξη υποδομών διανομής ενέργειας. Όπως διευκρίνισε ο Αιγύπτιος Υπουργός, το εν λόγω μνημόνιο θα επιτρέψει στην Αίγυπτο να επωφεληθεί από την τεχνογνωσία του ομίλου Iskra στους τομείς ενέργειας και υπηρεσιών logistics, καθώς επίσης και στον τομέα παραγωγής εξοπλισμού για την παροχή / διανομή ηλεκτρικού ρεύματος σε αιγυπτιακές παραγωγικές μονάδες συμφερόντων του Στρατού. Σύμφωνα με την Πρέσβη της Σλοβενίας στο Κάιρο, ο όμιλος Iskra αποτελεί τον μεγαλύτερο της εν λόγω ευρωπαϊκής χώρας με δραστηριότητα στους τομείς συστημάτων επικοινωνιών και πληροφορικής, ηλεκτροτεχνικού εξοπλισμού, υπηρεσιών logistics, συστημάτων ασφάλειας, συστημάτων διανομής ενέργειας, μεταφορικών μέσων και συστημάτων ελέγχου της κυκλοφορίας.

Διευθέτηση διαφοράς με το Ισραήλ αναφορικά με διακοπή φορτώσεων φ/α το 2012

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα τέλους Νοεμβρίου, η αιγυπτιακή κυβέρνηση ήλθε σε συμφωνία για τη διευθέτηση οφειλής ύψους \$1,76 δισ. προς την ισραηλινή

εταιρεία ηλεκτρισμού (Israeli Electricity Company), η οποία είχε επιδικαστεί στην ισραηλινή πλευρά στο πλαίσιο διεθνούς διαιτησίας και αφορά την αναστολή από το έτος 2012 της μεταφοράς αιγυπτιακού φυσικού αερίου προς το Ισραήλ, μέσω του αγωγού East Mediterranean Gas. Σημειώνεται ότι η Αίγυπτος εξήγγε φυσικό αέριο μέσω του εν λόγω αγωγού έως το 2012, ωστόσο έκτοτε διεκόπη η ροή αιγυπτιακού αερίου προς το Ισραήλ, εξαιτίας επανειλημμένων ενεργειών δολιοφθοράς επί του αγωγού από ακραίες ισλαμιστικές οργανώσεις του Βορείου Σινά, αλλά και της μη επάρκειας των αποθεμάτων αερίου της Αιγύπτου για την κάλυψη των αναγκών της εγχώριας ζήτησης. Η ισραηλινή πλευρά είχε παραπέμψει το ζήτημα στο διαιτητικό δικαστήριο του διεθνούς εμπορικού επιμελητηρίου στη Γενεύη, διεκδικώντας αποζημιώσεις από τους αιγυπτιακούς κρατικούς ομίλους πετρελαίου (EGPC) και φυσικού αερίου (EGAS).

Σύμφωνα με μη κατονομαζόμενες κυβερνητικές πηγές, η συμφωνία με την ισραηλινή πλευρά περιλαμβάνει τη μείωση του συνολικού ποσού της αποζημίωσης, καθώς και το χρονοδιάγραμμα της αποπληρωμής της, με την έναρξη λειτουργίας του αγωγού East Mediterranean Gas, ο οποίος θα μεταφέρει φυσικό αέριο από το Ισραήλ (Ashkelon) προς την Αίγυπτο υποθαλάσσια έως τη βόρεια Χερσόνησο του Σινά (Al Arish), ενώ από εκεί θα συνεχίζει ως υπέργειος αγωγός έως την περιοχή του Πορτ Σαΐντ. Όπως έχουν αναφέρει τον περασμένο Σεπτέμβριο διεθνή μέσα ενημέρωσης, η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει ήδη καταλήξει σε συμφωνία με την ισραηλινή πλευρά για μείωση του συνολικού ποσού της αποζημίωσης στο επίπεδο των \$470 εκατ., με προοπτική απόσβεσής του εντός περιόδου 15ετίας, ενώ ευρίσκεται σε διαδικασία εξασφάλισης τραπεζικών χρηματοδοτήσεων για την αποπληρωμή αυτής.

Κατά τις ως άνω κυβερνητικές πηγές, η αποπληρωμή της αιγυπτιακής οφειλής θα πραγματοποιηθεί από τα έσοδα λειτουργίας του αγωγού, ο οποίος αναμένεται να ενεργοποιηθεί στις αρχές του 2019 προκειμένου να μεταφέρει ισραηλινό αέριο στην Αίγυπτο (μονάδα υδροποίησης φυσικού αερίου στη Δαμιέττη), στο πλαίσιο σχετικής συμφωνίας των ομίλων Noble Energy (ΗΠΑ) και Delek Drilling (Ισραήλ) με τον αιγυπτιακό όμιλο Dolphin Holdings.

Ο αιγυπτιακός κλαδικός Τύπος ανέφερε πάντως ότι, σύμφωνα με πηγές της ισραηλινής Delek Drilling, οι φορτώσεις ισραηλινού αερίου προς την Αίγυπτο θα διενεργηθούν αρχικά μέσω του Arab Gas Pipeline (που συνδέει την Ιορδανία με την Αίγυπτο), προς το Μάιο του 2019, ενώ στη συνέχεια και έως το Δεκέμβριο του 2019 θα ενεργοποιηθεί συμπληρωματικά και ο αγωγός East Mediterranean Gas.

Διεθνής διαγωνισμός για κατασκευή αιολικού πάρκου στον Κόλπο Σουέζ

Σύμφωνα με δημοσίευμα του κρατικού ειδησεογραφικού πρακτορείου MENA, η αιγυπτιακή Αρχή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (NREA) έκανε γνωστό ότι η 9^η Δεκεμβρίου θα είναι η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή οικονομικών προσφορών από τους τρεις ομίλους που διαγωνίζονται για την ανάληψη του έργου κατασκευής αιολικού πάρκου στην περιοχή του Κόλπου

Σουέζ, παραγωγικής ισχύος 250 MW, επί τη βάση σχήματος "Build, Own, Operate" (BOO). Κατά το δημοσίευμα, οι τρεις διαγωνιζόμενοι εταιρικοί όμιλοι περιλαμβάνουν τις γερμανικές Siemens και Senvion, καθώς και τη δανική Vestas. Επιπλέον, όπως έγινε γνωστό, η γερμανική αναπτυξιακή τράπεζα KfW, βρίσκεται σε φάση οριστικοποίησης της παροχής δανειακής χρηματοδότησης ύψους €260 εκατ. προς υλοποίηση του έργου, η οποία θα ανακοινωθεί μετά την ανακήρυξη του νικητή του ανωτέρω διαγωνισμού. Όπως ανέφερε το πρακτορείο MENA, η NREA αναμένεται να λάβει εντός του Δεκεμβρίου τις οικονομικές προσφορές πέντε επιχειρηματικών ομίλων που έχουν επιλεγεί για την κατασκευή ηλιακής ηλεκτροπαραγωγικής μονάδας στην περιοχή Zafarana, παραγωγικής δυναμικότητας 50 MW, επίσης με δανειακή χρηματοδότηση ύψους €50 εκατ. από την KfW. Οι πέντε όμιλοι που έχουν επιλεγεί για την ανάθεση του ηλιακού έργου στη Zafarana περιλαμβάνουν τις Elecnor (Ισπανία), Nari (Κίνα), TCK (Αυστραλία), Belectric (Γερμανία) και Vikram (Ινδία).

Διεθνείς όμιλοι δείχνουν ενδιαφέρον για το έργο αναβάθμισης του διυλιστηρίου της AMOC

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα τέλους Νοεμβρίου, ο αμερικανικός όμιλος Chevron και ο γαλλικός Axens έχουν θέσει υποψηφιότητα προκειμένου να συμμετάσχουν στο επενδυτικό project αναβάθμισης του διυλιστηρίου της κρατικής εταιρείας παραγωγής ορυκτελαίων, καυσίμων και υποπροϊόντων πετρελαίου στην Αλεξάνδρεια, Alexandria Mineral Oils Company (AMOC). Κατά τα δημοσιεύματα, τα οποία επικαλούνται δηλώσεις του επικεφαλής της αιγυπτιακής εταιρείας, οι δύο όμιλοι αναμένεται να παρουσιάσουν τις τεχνικές και οικονομικές τους προσφορές στην AMOC έως το τέλος Δεκεμβρίου, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται εάν πρόκειται αυτοί να λειτουργήσουν ως επενδυτές / φορείς υλοποίησης του project, ή ως σύμβουλοι. Σημειώνεται ότι η AMOC σκοπεύει να αναβαθμίσει το διυλιστήριό της στην Αλεξάνδρεια έως το 2023, με στόχο να αυξήσει την ετήσια παραγωγή του στο επίπεδο των 1,2 εκατ. τόνων, με συνολικό εκτιμώμενο επενδυτικό κόστος \$1,5 δισ.

Ο ισπανικός όμιλος Gamesa θα προμηθεύσει 66 σταθμούς Φ/Β για έργο στο Benban

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα τέλους Νοεμβρίου, ο ισπανικός ενεργειακός όμιλος Gamesa Electric υπέγραψε σύμβαση για να προμηθεύσει 66 φωτοβολταϊκούς σταθμούς παραγωγής ηλιακής ενέργειας, οι οποίοι θα εγκατασταθούν στις μονάδες παραγωγής ηλιακής ενέργειας του νορβηγικού ομίλου Scatec Solar, στην περιοχή Benban, πλησίον του Ασουάν στην Άνω Αίγυπτο, που υλοποιείται στο πλαίσιο του κρατικού προγράμματος εγγυημένων τιμών αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ("Feed-in-Tariff" Program). Όπως ανέφεραν τα σχετικά δημοσιεύματα, η Scatec Solar υλοποιεί την κατασκευή έξι μονάδων παραγωγής ηλιακής ενέργειας, συνολικής ισχύος 400 MW.

ΕΜΠΟΡΙΟ

Στους 4,4 εκατ. τόνους οι αιγυπτιακές εξαγωγές αγροτικών προϊόντων

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του αιγυπτιακού Υπουργείου Γεωργίας, οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων κατά τη μέχρι τώρα διάρκεια του 2018 ανέρχονται σε 4,4 εκατ. τόνους, έναντι 4 εκατ. τόνων κατά την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Κατά τα στοιχεία, από το ξεκίνημα του έτους έως τώρα, η Αίγυπτος έχει εξάγει 1,6 εκατ. τόνους εσπεριδοειδών, 759,1 χιλ. τόνους πατατών, 284,8 χιλ. τόνους κρεμμυδιών, 100,9 χιλ. τόνους σταφυλιών, 68 χιλ. τόνους ροδιών, 20,7 χιλ. τόνους mango, 15,4 χιλ. τόνους φασολιών, 10,8 χιλ. τόνους φραουλών, 14 χιλ. τόνους σκόρδου και 5,3 χιλ. τόνους αγγουριών.

Η Αίγυπτος επιβεβαιώνει την κατάργηση των δασμών στις εισαγωγές ευρωπαϊκών αυτοκινήτων

Όπως επιβεβαιώθηκε από τις αιγυπτιακές Αρχές στο πλαίσιο της Επιτροπής Σύνδεσης Ε.Ε.-Αιγύπτου που έλαβε χώρα στις αρχές Νοεμβρίου στο Κάιρο, από την 1^η Ιανουαρίου 2019 πρόκειται να μηδενιστούν οι δασμοί για την εισαγωγή αυτοκινήτων από χώρες της Ε.Ε., με βάση το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει η Συμφωνία Σύνδεσης των δύο μερών. Σημειώνεται ότι για τις εισαγωγές οχημάτων στην Αίγυπτο από την Ε.Ε., η συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ των δύο πλευρών προέβλεπε την ετήσια αποκλιμάκωση των δασμών κατά 10% από τις αρχές του έτους 2010 και την ολοσχερή εξάλειψή τους έως το 2019, έτος κατά το οποίο εκπνέει η σχετική 15ετής μεταβατική περίοδος από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας. Κατά το πρόσφατο παρελθόν, η Αίγυπτος είχε επιτύχει την προσωρινή αναστολή των ετήσιων περικοπών των δασμών εισαγωγής οχημάτων από την Ε.Ε., σε μία προσπάθεια προστασίας της εγχώριας βιομηχανίας.

Προβλήματα αντιμετωπίζει ο εγχώριος κλάδος βάμβακος στην τρέχουσα περίοδο

Σύμφωνα με κλαδικά δημοσιεύματα στα μέσα Νοεμβρίου, ο αιγυπτιακός κλάδος βαμβακοκαλλιέργειας αντιμετωπίζει έντονα προβλήματα κατά την τρέχουσα καλλιεργητική περίοδο (2018-2019), τα οποία οφείλονται στην πτώση του επιπέδου κατανάλωσης βάμβακος από τα εγχώρια κλωστήρια, καθώς επίσης στην εξάρτηση από το εισαγόμενο βαμβάκι, αλλά και στη γενικότερη πτώση της διεθνούς ζήτησης για το προϊόν. Σύμφωνα με στοιχεία του αιγυπτιακού Υπουργείου Γεωργίας, η παραγωγή βάμβακος στην τρέχουσα καλλιεργητική περίοδο ανήλθε σε 2,4 εκατ. καντάρια, έναντι 1,4 εκατ. κανταριών πέρσι. Η εν λόγω αύξηση της παραγωγής αποδίδεται στην αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων στην τρέχουσα περίοδο σε 336.000 feddans (1 feddan = 4.200 τετρ. μέτρα), έναντι 216.000 feddans στην αντίστοιχη περσινή περίοδο. Ως αποτέλεσμα της αύξησης της παραγωγής, οι εγχώριες τιμές του βάμβακος πρόκειται σύμφωνα με κλαδικές εκτιμήσεις να καταγράψουν πτώση στα επίπεδα των EGP2.450 ανά καντάρι, έναντι EGP2.700 ανά καντάρι στις αρχές της τρέχουσας καλλιεργητικής περιόδου.

Στους 10,1 εκατ. τόνους οι εισαγωγές σιταριού το 2018

Σύμφωνα με σχετική έκθεση του αιγυπτιακού Υπουργείου Γεωργίας, οι εισαγωγές σιταριού στη μέχρι τώρα διάρκεια του 2018 ανέρχονται σε 10,1 εκατ. τόνους και προέρχονται από εννέα χώρες της Ανατ. Ευρώπης και της Ασίας. Κατά την έκθεση, ο μεγαλύτερος παγκοσμίως εισαγωγέας σιτηρών, η Αίγυπτος, εισήγαγε το 2018 ποσότητα πλησίον των 7,1 εκατ. τόνων σιταριού από τη Ρωσία, ενώ στη δεύτερη θέση των προμηθευτριών χωρών ήταν η Ουκρανία με 100 χιλ. τόνους. Όπως σημειώνει το Υπουργείο Γεωργίας, η Αίγυπτος παράγει περίπου 3 εκατ. τόνους σιταριού ετησίως και καταναλώνει μεταξύ 13 και 16 εκατ. τόνους.

Αύξηση των αιγυπτιακών εξαγωγών στις χώρες της λεκάνης του Νείλου το 2017

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε πρόσφατα η αιγυπτιακή στατιστική υπηρεσία (CAPMAS), οι εξαγωγές προς τις χώρες της λεκάνης του Νείλου (Σουδάν, Αιθιοπία, Ουγκάντα, Κονγκό, Κένυα, Τανζανία, Ρουάντα, Μπουρούντι και Ερυθραία) στη διάρκεια του 2017 αυξήθηκαν κατά 72%, ανερχόμενες σε EGP19,9 δισ. (περίπου \$1,11 δισ. με σημερινές ισοτιμίες), έναντι EGP11,6 δισ. το 2016. Αντίστοιχα, οι αιγυπτιακές εισαγωγές από τις εν λόγω χώρες ανήλθαν σε EGP6,8 δισ. (περίπου \$381 εκατ. με σημερινές ισοτιμίες) το 2017, έναντι EGP3,9 δισ. το 2016 (αύξηση περίπου 74%). Ο μεγαλύτερος αποδέκτης αιγυπτιακών εξαγωγών το 2017, μεταξύ των χωρών της λεκάνης του Νείλου, υπήρξε το Σουδάν που απορρόφησε αιγυπτιακά προϊόντα συνολικής αξίας EGP8,1 δισ., κυρίως πλαστικά, σίδηρο / χάλυβα και ζάχαρη. Αντίστοιχα, ο μεγαλύτερος προμηθευτής της Αιγύπτου το 2017, μεταξύ των χωρών της λεκάνης του Νείλου, υπήρξε η Κένυα, που εξήγε προϊόντα συνολικής αξίας EGP4,7 δισ. στην Αίγυπτο, κυρίως καφέ, τσάι και μπαχαρικά.

Εξορθολογισμός του αιγυπτιακού συστήματος καρτών σίτισης

Σύμφωνα με τον εγχώριο οικονομικό Τύπο, ο Υπουργός Προμηθειών κ. Meselhy ανακοίνωσε στην επιτροπή οικονομικών υποθέσεων του αιγυπτιακού κοινοβουλίου ότι το κράτος έχει ανακαλέσει περίπου 1 εκατ. κάρτες σίτισης Αιγυπτίων πολιτών, οι οποίοι κρίθηκαν ως ευκατάστατοι (συγκεκριμένα αναφέρθηκε ότι οι εν λόγω ήταν ιδιοκτήτες επιχειρήσεων και ζούσαν σε πολυτελείς οικισμούς). Ο κ. Meselhy ανέφερε ότι το Υπουργείο Προμηθειών, σε συνεργασία με το Υπουργείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, έχουν επιθεωρήσει μέχρι σήμερα περίπου 55 εκατ. κάρτες σίτισης, στο πλαίσιο της συστηματικής προσπάθειας εντοπισμού καταχρήσεων στο σύστημα, με σκοπό τον εξορθολογισμό της λειτουργίας του και την εξοικονόμηση κρατικών κονδυλίων.

Στα \$3,95 δισ. το εμπορικό έλλειμμα της Αιγύπτου τον Αύγουστο

Όπως ανέφεραν πρόσφατα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS), το ύψος του αιγυπτιακού εμπορικού ελλείμματος αυξήθηκε κατά 8% σε ετήσια βάση τον Αύγουστο τρέχοντος έτους, ανερχόμενο σε \$3,95 δισ., έναντι \$3,66 δισ. τον Αύγουστο 2017. Σημειώνεται ότι τον Ιούλιο τρέχοντος έτους, το ύψος του αιγυπτιακού εμπορικού ελλείμματος είχε ανέλθει σε \$4,1 δισ., αυξημένο κατά 8,4% έναντι του Ιουλίου 2017 (στα \$3,79 δισ.). Κατά την CAPMAS, η αξία των αιγυπτιακών εξαγωγών μειώθηκε κατά 12,2% σε ετήσια βάση τον Αύγουστο 2018 στα \$1,98 δισ. (έναντι \$2,26 δισ. τον Αύγουστο 2017), με μειώσεις στις εξαγωγές ετοιμών ενδυμάτων (-19,3%), πλαστικών σε αρχικές μορφές (-22,6%), διαφόρων προϊόντων διατροφής (-5,6%) και χαλιών (-20,1%) και με αυξήσεις στις εξαγωγές ακατέργαστου πετρελαίου (+22,5%), λιπασμάτων (+19,3%), προϊόντων πετρελαίου (+86,2%) και χαλυβουργικών προϊόντων (+29,2%). Αντίστοιχα, οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 0,3% σε ετήσια βάση τον Αύγουστο 2018 στα \$5,94 δισ., με αυξήσεις στις εισαγωγές ακατέργαστου πετρελαίου (+83,7%), σιδήρου / χάλυβα (+0,3%), οχημάτων (+29,2%) και φαρμακευτικών προϊόντων (+2,6%).

Καταβολή οφειλόμενων εξαγωγικών επιδοτήσεων από το Υπ. Οικονομικών

Όπως ανέφεραν οικονομικά δημοσιεύματα τέλους Νοεμβρίου, το Υπουργείο Οικονομικών πρόσφατα αποπλήρωσε εξαγωγικές επιδοτήσεις που οφείλονταν προς Αιγύπτιους εξαγωγείς, της τάξεως των EGP504 εκατ., ανεβάζοντας το συνολικό ποσόν των καταβληθεισών κατά τους τελευταίους μήνες επιδοτήσεων σε EGP1,2 δισ., μέσω ειδικού κρατικού ταμείου που έχει δημιουργηθεί για το σκοπό αυτό. Σημειώνεται ότι πρόσφατα οι οργανώσεις των Αιγυπτίων εξαγωγέων πίεσαν με εντατικούς ρυθμούς την κυβέρνηση προκειμένου να τους καταβάλει επί μακρόν - εδώ και περίπου διετία- οφειλόμενες προς αυτούς εξαγωγικές επιδοτήσεις, εκτιμώμενου ύψους μεταξύ EGP9 και EGP12 δισ.

Μη πετρελαϊκές εξαγωγές ύψους \$1,99 δισ. τον Οκτώβριο αναφέρει ο GOEIC

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε στις 19/11 ο αιγυπτιακός Οργανισμός Ελέγχου Εξαγωγών & Εισαγωγών (GOEIC), η αξία των αιγυπτιακών μη πετρελαϊκών εξαγωγών κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου τρέχοντος έτους ανήλθε σε \$1,99 δισ., ελαφρότατα αυξημένη έναντι εξαγωγών ύψους \$1,945 δισ. τον Οκτώβριο 2017. Όπως σημείωσε ο GOEIC, η αξία των αιγυπτιακών εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων (εκτός πετρελαιοειδών) ανήλθε τον Οκτώβριο 2018 σε \$1,653 δισ., ενώ η αξία των λοιπών μη πετρελαϊκών εξαγωγών ανήλθε σε \$335 εκατ.

Εκκίνηση διαπραγματεύσεων για συμφωνία ελευθέρου εμπορίου μεταξύ Αιγύπτου και Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα μέσω Νοεμβρίου, η Αίγυπτος υπέγραψε πρόσφατα με την Ευρασιατική Οικονομική Ένωση κείμενο το οποίο θέτει το πλαίσιο προκειμένου να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για τη

θέσπιση συμφωνίας ελευθέρου εμπορίου μεταξύ της βορειοαφρικανικής χώρας και των μελών της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης, η οποία απαρτίζεται από τη Ρωσία, τη Λευκορωσία, το Καζακστάν, το Κιργιστάν και το Τατζικιστάν. Όπως ανέφεραν τα σχετικά οικονομικά δημοσιεύματα, ο Αιγύπτιος Υπουργός Εμπορίου & Βιομηχανίας κ. Nassar και η ομόλογός του από πλευράς Ευρασιατικής Ένωσης, κα Nikishina, συμφώνησαν μάλιστα ο πρώτος γύρος των διαπραγματεύσεων να πραγματοποιηθεί στο Κάιρο, στα μέσα του προσεχούς Ιανουαρίου, ενώ προγραμματίζεται επίσης η διοργάνωση μικτού επιχειρηματικού φόρουμ εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019. Στόχο των δύο πλευρών αποτελεί η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων και η σύναψη της συμφωνίας ελευθέρου εμπορίου εντός του 2019.

Η Αίγυπτος αγοράζει 240.000 τόνους αμερικανικού, ρωσικού και ρουμανικού σίτου

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, στις 22/11 η αιγυπτιακή Γενική Αρχή Προμηθειών (GASC) αγόρασε, στο πλαίσιο σχετικού διεθνούς διαγωνισμού, συνολική ποσότητα 240.000 τόνων σιταριού προς παράδοση μεταξύ 10 και 20 Ιανουαρίου 2019. Η GASC προμηθεύτηκε 120.000 τόνους σιταριού από τις ΗΠΑ (από όπου προήλθε και η χαμηλότερη τιμή προσφοράς, ύψους \$221 ανά τόνο, από τον όμιλο Cargill), καθώς και από 60.000 τόνους, από προμηθευτές στη Ρωσία και τη Ρουμανία.

Στα \$1,176 δισ. οι αιγυπτιακές εξαγωγές ενδυμάτων το εννεάμηνο 2018

Σύμφωνα με στοιχεία του αιγυπτιακού κλαδικού συνδέσμου εξαγωγέων ετοιμού ενδύματος, οι εξαγωγές του κλάδου στη διάρκεια του πρώτου εννεάμηνου τρέχοντος έτους ανήλθαν σε \$1,176 δισ., έναντι \$1,075 δισ. κατά την αντίστοιχη περσινή περίοδο (αύξηση 9,4%). Σύμφωνα με τα στοιχεία, οι αιγυπτιακές εξαγωγές ενδυμάτων προς τις ΗΠΑ -που αποτελούν το μεγαλύτερο εισαγωγέα αιγυπτιακών ενδυμάτων- αυξήθηκαν κατά 9% και ανήλθαν σε \$585 εκατ. το πρώτο εννεάμηνο 2018. Αντίστοιχα, οι εξαγωγές προς την Ε.Ε. αυξήθηκαν κατά 12% και έφθασαν τα \$398 εκατ. Οι αιγυπτιακές εξαγωγές ενδυμάτων προς αραβικές χώρες ανήλθαν το εννεάμηνο 2018 σε \$45 εκατ., μειωμένες έναντι εξαγωγών \$58 εκατ. κατά την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Από απόψεως χωρών-αποδεκτών αιγυπτιακών εξαγωγών ενδυμάτων, τα πρωτεία κατείχαν οι ΗΠΑ που απορρόφησαν, όπως προαναφέρθηκε, αιγυπτιακά έτοιμα ενδύματα αξίας \$585 εκατ., ακολουθούμενες από την Ισπανία (\$106 εκατ.), την Τουρκία (\$105 εκατ.), τη Βρετανία (\$80,1 εκατ.), τη Γερμανία (\$70 εκατ.), την Ιταλία (\$53 εκατ.) και τη Γαλλία (\$38,1 εκατ.).

Η Αίγυπτος αναμένεται να ξεκινήσει εξαγωγές φρούτων & λαχανικών στην Κίνα

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα τέλους Νοεμβρίου, η Αίγυπτος αναμένεται σύντομα να ξεκινήσει να πραγματοποιεί εξαγωγές φρούτων και λαχανικών προς την κινεζική αγορά, κατόπιν σχετικού μνημονίου συνεργασίας που υπέγραψε η αρμόδια Υφυπουργός Γεωργίας κα Mehrez με τις κινεζικές τελωνειακές Αρχές. Κατά τα δημοσιεύματα, το εν λόγω μνημόνιο ανοίγει το δρόμο για τις αιγυπτιακές εξαγωγές ζαχαρότευτλων, χουρμά-

δων, mango, σταφυλιών, φραουλών, ροδιών, κρεμμυδιών, πατατών, αλλά και μελιού προς την Κίνα. Επιπλέον, όπως ανέφερε ο οικονομικός Τύπος, κατόπιν πρόσφατης διμερούς συμφωνίας με τις αρμόδιες ιαπωνικές Αρχές επί των προτύπων ασφαλείας των τροφίμων, η Αίγυπτος αναμένεται σύντομα να ξεκινήσει εξαγωγές φρούτων και λαχανικών προς την Ιαπωνία, ενώ ανάλογες συμφωνίες με σκοπό τη διευκόλυνση των εξαγωγών αιγυπτιακών αγροτικών προϊόντων βρίσκονται σε εξέλιξη με τις Ταϊλάνδη, Σιγκαπούρη, Μαλαισία και Χονγκ Κονγκ.

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, η αιγυπτιακή κυβέρνηση υλοποιεί εκστρατεία με σκοπό την ενίσχυση των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων σε νέες αγορές, με έμφαση στις αγορές της Ανατολικής Ασίας.

Άνοδο 30% παρουσιάζουν οι πωλήσεις αυτοκινήτων στην Αίγυπτο το 10μηνο 2018

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος στο τέλος Νοεμβρίου, οι πωλήσεις αυτοκινήτων στην Αίγυπτο κατά τη διάρκεια του δεκάμηνου τρέχοντος έτους παρουσίασαν άνοδο της τάξεως του 30% έναντι της αντίστοιχης περιόδου πέρσι, με τον αριθμό των πωληθέντων οχημάτων να φθάνει τις 150.000. Οι πωλήσεις αυτοκινήτων που συναρμολογήθηκαν στην Αίγυπτο αυξήθηκαν κατά 18,5% σε 71,5 χιλ., ενώ εκείνες εισαγόμενων αυτοκινήτων αυξήθηκαν κατά 62,3% σε 78,4 χιλ. Από τις επιμέρους μάρκες, ηγετικά μερίδια επί των πωλήσεων στην αιγυπτιακή αγορά το δεκάμηνο 2018 είχαν οι Chevrolet (21,8%), Hyundai (17,6%), Renault (8%), Kia (58%) και Opel (2,7%).

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Το αιγυπτιακό κοινοβούλιο εγκρίνει τη συμφωνία για ρωσική βιομηχανική ζώνη

Όπως ανέφερε ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, στις 11/11 το αιγυπτιακό κοινοβούλιο ενέκρινε τη συμφωνία που υπέγραψαν τον περασμένο Μάιο οι κυβερνήσεις Αιγύπτου και Ρωσίας, για τη δημιουργία ρωσικής βιομηχανικής ζώνης στην περιοχή του Ανατολικού Πορτ Σαΐντ, εντός της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ, συνολικής επενδυτικής αξίας \$7 δισ. Η ρωσική βιομηχανική ζώνη αναμένεται να κατασκευαστεί σε έκταση 5,25 εκατ. τετρ. μέτρων, η οποία θα διατίθεται στους επενδυτές με καθεστώς επικαρπίας. Τα έργα θα χρηματοδοτηθούν από το ρωσικό κρατικό επενδυτικό ταμείο Russian Direct Investment Fund (RDIF), καθώς και από αιγυπτιακούς τραπεζικούς ομίλους. Η κατασκευή της βιομηχανικής ζώνης θα λάβει χώρα σε τρεις φάσεις που αναμένεται να ολοκληρωθούν το 2031, οπότε και θα ξεκινήσει η λειτουργία των ρωσικών επιχειρήσεων που θα εγκατασταθούν εκεί, προσφέροντας περίπου 35.000 θέσεις άμεσης και έμμεσης απασχόλησης.

Η αιγυπτιακή βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 32% το 1° τρίμηνο 2018

Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιευθέντα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS), η αξία της αιγυπτιακής βιομηχανικής παραγωγής (μη συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών) αυξήθηκε στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2018 κατά 32% έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2017, ανερχόμενη σε EGP168,5 δισ., έναντι EGP127,7 δισ., αντίστοιχα. Κατά την CAPMAS, τα τρόφιμα κάλυψαν το 23% της συνολικής αξίας της βιομηχανικής παραγωγής, ακολουθούμενα από τα χαλβουργικά προϊόντα με 19,2%.

Η ρωσική μεταλλουργία Metprom προτίθεται να επενδύσει στην Αίγυπτο

Όπως ανέφεραν εγχώρια οικονομικά δημοσιεύματα, στο πλαίσιο της επίσκεψης του Αιγύπτιου Υπουργού Εμπορίου & Βιομηχανίας κ. Nassar στη Ρωσία στο τέλος Νοεμβρίου, ο ρωσικός μεταλλουργικός όμιλος Metprom εκδήλωσε την πρόθεσή του να επενδύσει κεφάλαια ύψους €210 εκατ. σε δύο βιομηχανικά έργα στην Αίγυπτο. Πιο συγκεκριμένα, η Metprom προτίθεται να επενδύσει κεφάλαια €60 εκατ. για την κατασκευή μονάδας παραγωγής χαλύβδινου οπλισμού σκυροδέματος και συρμάτων, ετήσιας παραγωγικής δυναμικότητας 150 χιλ. τόνων, στη ρωσική βιομηχανική ζώνη που πρόκειται να δημιουργηθεί στην Οικονομική Ζώνη της Διώρυγας Σουέζ. Ο όμιλος Metprom προτίθεται επίσης να επενδύσει κεφάλαια €150 εκατ. προς ανακαίνιση και εκσυγχρονισμό του βιομηχανικού συγκροτήματος παραγωγής σιδήρου & χάλυβα στην περιοχή Helwan νοτίως του Καΐρου, με σκοπό την αύξηση της ετήσιας παραγωγικής της δυναμικότητας στους 500 χιλ. τόνους.

Τρεις νέες συμφωνίες για βιομηχανικές επενδύσεις στην Οικονομική Ζώνη Σουέζ

Σύμφωνα με τον εγχώριο οικονομικό Τύπο, στο τέλος Νοεμβρίου ο επικεφαλής της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ ναύαρχος ε.α. κ. Mamish υπέγραψε τρεις συμβάσεις για την υλοποίηση βιομηχανικών και λιμενικών επενδυτικών projects εντός της Ζώνης. Πιο συγκεκριμένα, υπεγράφη σύμβαση με τον ινδικών συμφερόντων όμιλο χημικών προϊόντων TCI Sanmar για την κατασκευή εργοστασίου κατεργασίας άλατος, καθώς επίσης και συμβάσεις με τους ομίλους Life Petroleum για την κατασκευή σταθμού κατεργασίας υγρών λυμάτων, και Sesco Trans με σκοπό την κατασκευή τερματικού σταθμού πολλαπλών χρήσεων στην περιοχή του Ανατολικού Πορτ Σαΐντ.

Η Αίγυπτος σε συνομιλίες με μεγάλο ιαπωνικό όμιλο καλλυντικών

Σύμφωνα με πρόσφατα οικονομικά δημοσιεύματα, ο Υπουργός Εμπορίου & Βιομηχανίας της Αιγύπτου κ. Nassar βρίσκεται σε συζητήσεις με τον επικεφαλής του μεγάλου ιαπωνικού ομίλου παραγωγής καλλυντικών και ειδών προσωπικής υγιεινής SARAYA, με αντικείμενο την επενδυτική δραστηριοποίηση του δεύτερου στη χώρα. Σημειώνεται ότι ως άνω ιαπωνικός όμιλος βρίσκεται σε φάση κατασκευής και ανάπτυξης παραγωγικών εγκαταστάσεων στην Αίγυπτο, υπό τη μορφή τριών εργοστασίων εντός βιομηχανικού συμπλέγματος επιφάνειας

20.000 τετρ. μέτρων στην περιοχή Ain Sokhna, επενδυτικής αξίας \$10 εκατ. Η υλοποίηση της πρώτης φάσης του σχετικού επενδυτικού έργου βρίσκεται σε εξέλιξη, ενώ όταν ολοκληρωθεί η κατασκευή του, το εν λόγω βιομηχανικό συγκρότημα θα αποτελεί από τα μεγαλύτερα του είδους στον κλάδο καλλυντικών, στον ευρύτερο χώρο της Μ. Ανατολής.

15^ο Διεθνές Αραβικό Συνέδριο ορυκτών πλουτοπαραγωγικών πηγών

Στο διάστημα 26-28 Νοεμβρίου έλαβε χώρα στο Κάιρο το 15^ο διεθνές αραβικό συνέδριο ορυκτών πλουτοπαραγωγικών πηγών, τις εργασίες του οποίου εγκαινίασε ο Πρόεδρος της Αιγύπτου κ. Al Sisi. Ο Αιγύπτιος Πρόεδρος επισκέφθηκε τα εθνικά περίπτερα των χωρών που συμμετείχαν στην έκθεση που διοργανώθηκε παράλληλα με το συνέδριο, μεταξύ των οποίων της Αιγύπτου, του Μαρόκου, της Σ. Αραβίας και των ΗΑΕ. Του εν λόγω συνεδρίου προηδρεύσε ο Αιγύπτιος Υπουργός Πετρελαίου κ. El-Molla, ο οποίος ανέλαβε την προεδρία από το Σαουδάραβα Υπουργό Ενέργειας, Βιομηχανίας & Ορυκτών Πόρων, κ. Al-Faleh. Σύμφωνα με τον κ. El-Molla, εντός της περιόδου της προσεχούς διετίας πρόκειται να υπάρξουν μεγάλες ευκαιρίες για την ανάπτυξη των επενδύσεων στον κλάδο των ορυκτών τόσο στην Αίγυπτο, όσο και στις υπόλοιπες αραβικές χώρες. Κατά τον κ. El-Molla, θα απαιτηθεί στενή συνεργασία των αραβικών χωρών, με χάραξη μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδίου για την ανάπτυξη του τομέα των εξορύξεων και την καταπολέμηση του φαινομένου της λαθραίας εξόρυξης και εκμετάλλευσης του ορυκτού πλούτου. Ο Αιγύπτιος Υπουργός δήλωσε εξάλλου ότι πρόθεση της κυβέρνησης αποτελεί η αύξηση του προϊόντος του κλάδου εξορύξεων, ώστε να φθάσει σε χρονικό ορίζοντα πενταετίας το 2% του ΑΕΠ της χώρας, έναντι τρέχοντος ποσοστού 0,5%.

Η Αίγυπτος ορίζει 200 εγχώριους προμηθευτές του έργου κατασκευής πυρηνικής μονάδας στην Dabaa

Σύμφωνα με πρόσφατα οικονομικά δημοσιεύματα, η αιγυπτιακή Αρχή Πυρηνικών Ενεργειακών Μονάδων (NPAA) διόρισε 200 εγχώριους επιχειρηματικούς ομίλους προκειμένου να προμηθεύουν επίσημα το μεγάλο ρωσικό κρατικό όμιλο Rosatom με εξοπλισμό, υλικά και εξαρτήματα, στη διάρκεια της κατασκευής της νέας μονάδας ηλεκτροπαραγωγής από πυρηνική ενέργεια, στην περιοχή Dabaa της βορειοδυτικής Αιγύπτου. Όπως ανέφεραν τα σχετικά δημοσιεύματα, η αιγυπτιακή κυβέρνηση αναμένεται να προκηρύξει διαγωνισμούς για την προμήθεια δομικών υλικών, μηχανολογικού εξοπλισμού, καθώς και συμβουλευτικών σχεδιαστικών υπηρεσιών συνολικής αξίας €800 εκατ. από εγχώριους ομίλους.

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Σε \$6 δισ. εκτιμώνται τα έσοδα της Διώρυγας Σουέζ κατά το 2018

Σύμφωνα με σχετικές δηλώσεις του επικεφαλής της Αρχής της Διώρυγας Σουέζ, ναυάρχου ε.α. κ. Mamish στα μέσα Νοεμβρίου, τα φετινά έσοδα από τη Διώρυγα εκτιμάται ότι αυξήθηκαν στο επίπεδο των \$6 δισ., έναντι εσόδων \$5,3 δισ. το 2017. Κατά τον κ. Mamish, οι διεθνείς ναυτιλιακές εταιρείες δείχνουν σαφή προτίμηση στη Διώρυγα Σουέζ, προκειμένου να ελαχιστοποιούν τη θαλάσσια απόσταση που διανύουν τα εμπορικά πλοία τους μεταξύ Ασίας και Ευρώπης, ιδιαίτερα κατά την τρέχουσα περίοδο κατά την οποία αυξάνονται οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου και, συνεπώς, τα μεταφορικά κόστη.

Σε \$4,8 δισ. τα έσοδα της Διώρυγας Σουέζ κατά το δεκάμηνο 2018

Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις του επικεφαλής της Αρχής της Διώρυγας Σουέζ, ναυάρχου ε.α. κ. Mamish, τα σωρευτικά έσοδα από τη Διώρυγα κατά τη διάρκεια του πρώτου δεκάμηνου του 2018 εμφανίστηκαν αυξημένα στο επίπεδο των \$4,8 δισ., έναντι \$4,3 δισ. κατά την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Η αύξηση των εσόδων αποδόθηκε από τον κ. Mamish στα ολοκληρωθέντα το 2015 έργα επέκτασης και διαπλάτυνσης της Διώρυγας, τα οποία έχουν επιφέρει τη μείωση του μέσου χρόνου διέλευσης από 22 σε 11 ώρες. Κατά τον κ. Mamish, η Διώρυγα Σουέζ αποτελεί τον ταχύτερο θαλάσσιο δρόμο που συνδέει την Ασία με την Ευρώπη, με περίπου 12% του συνόλου των πλοίων και 20% των πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων που κινούνται παγκοσμίως, διέρχονται από τη Διώρυγα. Ο κ. Mamish υπογράμμισε εξάλλου ότι η Αρχή της Διώρυγας έχει μειώσει τα τέλη για τα πλοία που διέρχονται από τα λιμάνια της Οικονομικής Ζώνης του Σουέζ, γεγονός που ενθαρρύνει πρόσθετες διεθνείς ναυτιλιακές εταιρείες να δρομολογούν τα πλοία τους μέσω της Διώρυγας. Τέλος, ο επικεφαλής της Αρχής της Διώρυγας Σουέζ επισήμανε ότι το Δεκέμβριο αναμένεται να εγκαινιαστούν δύο νέες σήραγγες υποθαλάσσιας διέλευσης οχημάτων, στο Πορτ Σαϊντ και στην Ισμαηλία, ενώ από τις αρχές του 2019 θα είναι διαθέσιμη για τη διενέργεια επενδύσεων η νέα βιομηχανική ζώνη στην περιοχή του Ανατολικού Πορτ Σαϊντ.

Κοινοπραξία υπό τον όμιλο VINCI υποβάλλει προσφορά για τη γραμμή 3 του μετρό

Σύμφωνα με εγχώρια οικονομικά δημοσιεύματα, γαλλική κοινοπραξία υπό το μεγάλο κατασκευαστικό όμιλο VINCI υπέβαλε επίσημα προσφορά σε διαγωνισμό για ανάθεση του έργου κατασκευής του τρίτου τμήματος της τέταρτης φάσης της γραμμής 3 του μετρό Καΐρου, που πρόκειται να συνδέσει τη συνοικία της Ηλιούπολης με το διεθνές αεροδρόμιο της πόλης. Η κατασκευή του συγκεκριμένου τμήματος της τρίτης γραμμής του μετρό, μήκους 6,65 χλμ., εκτιμάται πως θα κοστίσει €300 εκατ. και θα χρηματοδοτηθεί -όπως και τα έργα κατασκευής ολόκληρης της τρίτης γραμμής- από γαλλικό δάνειο. Σύμφωνα με την αιγυπτιακή Εθνική Αρχή Σηράγγων (NAT), επιδίωξη του αιγυπτιακού κράτους είναι η ολοκλήρωση του συγκεκριμένου έργου εντός περιόδου τριετίας, αντί πενταετίας όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί.

Κατά τα οικονομικά δημοσιεύματα, η απόφαση επί της προσφοράς της κοινοπραξίας υπό την VINCI αναμένεται να ληφθεί έως το τέλος του 2018. Σημειώνεται ότι η τρίτη γραμμή του μετρό Καΐρου λειτουργεί μερικώς από το 2012 και αφού ολοκληρωθεί θα συνδέσει την περιοχή Imbaba της Γκίζας με το αεροδρόμιο. Το συνολικό κόστος κατασκευής της τρίτης γραμμής του μετρό υπολογίζεται σε \$6,5 δισ. και η ολοκλήρωσή της θα αυξήσει την δυνατότητα εξυπηρέτησης από 2,5 εκατ. σε 4,5 εκατ. επιβάτες, ημερησίως.

Προοπτικές οδικής σύνδεσης Αιγύπτου – Σ. Αραβίας
Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα τέλους Νοεμβρίου, στον απόηχο της διήμερης επίσκεψης του Σαουδάραβα διαδόχου πρίγκιπα Bin Salman στο Κάιρο, η Σ. Αραβία εξετάζει το ενδεχόμενο να κατασκευάσει αυτοκινητόδρομο και γέφυρα, συνολικού μήκους μεταξύ 7 και 9 χλμ., που θα τη συνδέουν με την Αίγυπτο. Την εξέταση από σαουδαραβικής πλευράς των ως άνω μεγάλων έργων φέρεται να ανακοίνωσε ο Υπουργός Μεταφορών του Βασιλείου, κ. Al-Amoudi. Κατά τα δημοσιεύματα, η μελετώμενη γέφυρα πρόκειται να συνδέσει τη σαουδαραβική πόλη Tabuk, πλησίον των ακτών της Ερυθράς Θάλασσας, με την αιγυπτιακή χερσόνησο του Σινά, ενώ ο αυτοκινητόδρομος θα περνά από το μεγάλο αιγυπτιακό θέρετρο –ιδιαιτέρα ελκυστικό για τους Σαουδάραβες– του Sharm El-Sheikh. Κατά τον κ. Al-Amoudi, και πάντοτε σύμφωνα με τα αιγυπτιακά δημοσιεύματα, η κατασκευή της γέφυρας και του αυτοκινητόδρομου εκτιμάται πως θα διαρκέσει περίπου 8 έτη, ενώ το αναμενόμενο συνολικό κόστος κατασκευής ανέρχεται σε μεταξύ \$4 και \$5 δισ. Σημειώνεται ότι το εν λόγω έργο είχε για πρώτη φορά προταθεί από σαουδαραβικής πλευράς, κατά την επίσκεψη του Σαουδάραβα μονάρχη βασιλιά Salman στο Κάιρο, τον Απρίλιο 2016, λαμβάνοντας την έγκριση του Αιγύπτιου προέδρου κ. Al Sisi.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ανοδος της εισερχόμενης τουριστικής κίνησης κατά 40% το 9μηνο 2018

Σύμφωνα με δηλώσεις της Υπουργού Τουρισμού κας Al-Mashat στα μέσα Νοεμβρίου, ο αριθμός των ξένων τουριστών που επισκέφθηκαν την Αίγυπτο στη διάρκεια των πρώτων εννέα μηνών του 2018 παρουσίασε άνοδο της τάξεως του 40% έναντι της αντίστοιχης περσινής περιόδου. Όπως ανέφερε η κα Al-Mashat, οι αριθμοί των εισερχόμενων τουριστών σύντομα πρόκειται να επανέλθουν στα επίπεδα του 2010, λίγο πάνω από τα 14 εκατ. Σημειώνεται ότι το 2017 την Αίγυπτο είχαν επισκεφθεί 8,3 εκατ. ξένοι τουρίστες. Η Υπουργός τόνισε ότι η αιγυπτιακή κυβέρνηση υλοποιεί πρόγραμμα εκστρατείας με σκοπό τη διεύρυνση του εισερχόμενου τουριστικού μίγματος, στοχεύοντας σε περισσότερους ταξιδιώτες από την Ασία και τη Λατινική Αμερική. Η κα Al-Mashat επισήμανε εξάλλου τη μεταβολή που έχει σημειωθεί στο εισερχόμενο τουριστικό μίγμα από την εποχή πριν το 2011 έως σήμερα, αναφέροντας ότι πριν το 2011 ο κύριος όγκος των εισερχόμενων τουριστών προερχόταν από τη Ρωσία, ενώ ακολουθούσαν ως χώρες προέλευσης η Βρετανία και η Γερμανία, ενώ σήμερα μεγαλύτερη χώρα προέλευσης είναι η Γερμανία,

ακολουθούμενη από τη Βρετανία και την Ουκρανία.

Ειδήσεις από τον αιγυπτιακό τουριστικό κλάδο

Σύμφωνα με πρόσφατα οικονομικά δημοσιεύματα, ο βρετανο-γερμανικών συμφερόντων διεθνής τουριστικός όμιλος TUI πρόκειται να προσθέσει στο δυναμικό του δύο νέα μεγάλα τουριστικά συγκροτήματα στην Αίγυπτο, και συγκεκριμένα στις περιοχές Marsa Alam και Hurghada. Η προσθήκη του συγκροτήματος στη Marsa Alam αναμένεται να πραγματοποιηθεί το Φεβρουάριο 2019, ενώ εκείνου στη Hurghada το καλοκαίρι του 2019. Τα εν λόγω δημοσιεύματα δεν ανέφεραν ακριβές μέγεθος των συγκροτημάτων ή κατασκευαστικό κόστος, διευκρίνισαν ωστόσο ότι αυτά εντάσσονται στο πλαίσιο προγράμματος επέκτασης και προσθήκης 15 νέων τουριστικών εγκαταστάσεων εντός του προσεχούς έτους από τον όμιλο TUI στην ευρύτερη περιοχή Μ. Ανατολής & Β. Αφρικής. Σημειώνεται ότι ο όμιλος TUI ξεκινά ήδη πτήσεις charter από το Birmingham προς τους δύο ως άνω αιγυπτιακούς προορισμούς, στο πλαίσιο των πακέτων διακοπών που προσφέρει για τη χειμερινή περίοδο του 2019.

Επιπλέον, όπως ανέφερε ο εγχώριος Τύπος, με βάση στοιχεία του ουκρανικού Υπουργείου Οικονομικής Ανάπτυξης, η Αίγυπτος αποτελεί πλέον έναν εκ των δημοφιλέστερων προορισμών για τους Ουκρανούς τουρίστες, παρουσιάζοντας άνοδο των τουριστικών αφίξεων από την Ουκρανία κατά 43,7% στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου τρέχοντος έτους. Κατά τα αιγυπτιακά δημοσιεύματα, η Ουκρανία αποτέλεσε το 2017 τη δεύτερη σημαντικότερη χώρα προέλευσης εισερχόμενων τουριστών για την Αίγυπτο, μετά τη Γερμανία.

ΣΟΥΔΑΝ

Εκτιμήσεις αναλυτών σχετικά με την εκτέλεση του σουδανικού προϋπολογισμού

Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις οικονομικών αναλυτών που ασχολούνται με τη σουδανική οικονομία, οι βασικές προκλήσεις που αναμένεται να αντιμετωπίσει ο κρατικός προϋπολογισμός του τρέχοντος έτους σχετίζονται τόσο με την ελλιπή εξασφάλιση οικονομικών πόρων για τη χρηματοδότηση των αναγκών της χώρας σε εγχώριο και ξένο νόμισμα, όσο και με τον προβληματικό σχεδιασμό και υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων, με τις εγγενείς αδυναμίες της δημόσιας διοίκησης και με τα υψηλότατα επίπεδα διαφθοράς. Κατά τους αναλυτές, ο τρέχων κρατικός προϋπολογισμός έχει επηρεάσει σημαντικά αρνητικά τα εισοδήματα και την αγοραστική δύναμη των πολιτών, με αποτέλεσμα την επίτευξη χαμηλότερων φορολογικών εσόδων.

Μείωση των ποσοτήτων επιδοτούμενου αλευριού στην περιφέρεια Χαρτούμ

Όπως ανέφερε ο σουδανικός οικονομικός Τύπος, το Υπουργείο Οικονομικών της χώρας, σε μία κίνηση που κατέπληξε τους εγχώριους αλευρόμυλους και τις αλευροβιομηχανίες, προχώρησε σε μείωση των παραγόμενων ποσοτήτων επιδοτούμενου αλευριού στην περιφέρεια του Χαρτούμ. Ταυτόχρονα, το Υπουργείο αποφάσισε ότι το κράτος θα παράγει αλεύρι για εμπορικούς σκοπούς, με σκοπό την κάλυψη των κενών προσφοράς του προϊόντος που αναμένεται να δημιουργηθούν στις επιμέρους

σουδανικές επαρχίες. Κατά τις εκτιμήσεις του εγχώριου οικονομικού Τύπου, οι ως άνω αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομικών συνιστούν βήματα προς την κατεύθυνση της απελευθέρωσης της παραγωγής και του εμπορίου αλευριού από τις αρχές του προσεχούς έτους.

Νέα ανατίμηση του δολλαρίου και προβλήματα ρευστότητας στο Σουδάν

Σύμφωνα με τοπικά οικονομικά δημοσιεύματα, στις 5/11 η ισοτιμία του δολλαρίου προς τη σουδανική λίρα στην παράλληλη, ανεπίσημη αγορά συναλλάγματος ανήλθε στις 58 λίρες ανά δολλάρια, που αποτελεί ιστορικά υψηλό επίπεδο για το αμερικανικό νόμισμα. Σύμφωνα με τον οικονομικό Τύπο, τον Οκτώβριο η Κεντρική Τράπεζα της χώρας σύστησε ειδικό σώμα αποτελούμενο από τραπεζίτες και εκπροσώπους γραφείων συναλλάγματος, με σκοπό τον καθορισμό της επίσημης ισοτιμίας σε καθημερινή βάση (κυμαίνεται στις 47 λίρες ανά δολλάρια κατά την τρέχουσα περίοδο). Παράγοντες της αγοράς αποδίδουν την πρόσφατη περαιτέρω ανατίμηση του δολλαρίου σε σχέση με τη σουδανική λίρα στην έλλειψη ρευστότητας από πλευράς εγχώριων τραπεζών, καθώς και στην πρόσφατη απόφαση της κυβέρνησης να άρει την απαγόρευση εισαγωγής αγροτικών προϊόντων από την Αίγυπτο, η οποία έχει δημιουργήσει στο Σουδάν αυξημένη ζήτηση για συνάλλαγμα.

Όσον αφορά το συνεχιζόμενο πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι σουδανικές τράπεζες, ο τοπικός οικονομικός Τύπος ανέφερε ότι από τούδε η Κεντρική Τράπεζα του Σουδάν θα αναλαμβάνει τη λειτουργία των αυτόματων μηχανημάτων ανάληψης μετρητών (ATM) εκείνων των τραπεζών που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας σε ποσοστό 85% του δικτύου τους, έως ότου τα προβλήματα αυτά αποκατασταθούν, όπως συμφωνήθηκε στις αρχές Νοεμβρίου μεταξύ της σουδανικής κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας.

Σημειώνεται ότι τους τελευταίους μήνες το Σουδάν αντιμετωπίζει σοβαρότατη έλλειψη ρευστότητας, με αποτέλεσμα αρκετές τράπεζες να αρνούνται να καταβάλλουν μετρητά στους πελάτες τους, παρά τις επανειλημμένες διαβεβαιώσεις της Κεντρικής Τράπεζας του Σουδάν ότι τα επίπεδα ρευστότητας των εγχώριων τραπεζών έχουν βελτιωθεί σημαντικά. Σημειώνεται ότι, νωρίτερα στη διάρκεια του τρέχοντος έτους, η Κεντρική Τράπεζα του Σουδάν επέβαλε κεφαλαιακούς περιορισμούς, συνιστάμενους τόσο σε απαγόρευση καταθέσεων δολλαρίων που προέρχονται από την ανεπίσημη αγορά, όσο και σε περιορισμούς στις αναλήψεις μετρητών από τις τράπεζες.

Τέλος, όπως κατέγραψε ο σουδανικός οικονομικός Τύπος, στις αρχές Νοεμβρίου η Κεντρική Τράπεζα του Σουδάν δημοσίευσε κατάλογο 53 μεγάλων εξαγωγικών επιχειρήσεων, οι οποίες στο εξής θα απαγορεύεται να συναλλάσσονται μέσω του εγχώριου τραπεζικού συστήματος, δεδομένου ότι παρέβησαν τη νομοθεσία που υποχρεώνει τους εξαγωγείς να εμβάζουν τα έσοδά τους σε συνάλλαγμα σε σουδανικές τράπεζες. Σημειώνεται ότι προ δεκάμηνου, η Κεντρική Τράπεζα είχε ομοίως απαγορεύσει τις τραπεζικές συναλλαγές σε 130 εταιρείες που απασχολούνται με το διεθνές εμπόριο.

Προσπάθειες για ελάφρυνση του σουδανικού εξωτερικού χρέους

Σύμφωνα με τον τοπικό οικονομικό Τύπο, η κυβέρνηση του Σουδάν ανακοίνωσε πρόσφατα πως βρίσκεται σε συνηνοήσεις με τη διεθνή κοινότητα με στόχο την ελάφρυνση του εξωτερικού χρέους της χώρας (στο επίπεδο των \$47,1 δισ. στο τέλος του 2017), διευκρινίζοντας ότι έχει ζητήσει την προς τούτο συνδρομή τόσο του ΔΝΤ όσο και της Παγκόσμιας Τράπεζας. Κατά την οπτική της σουδανικής κυβέρνησης, η χώρα έχει εκπληρώσει τα «τεχνικά προαπαιτούμενα» που μπορούν να οδηγήσουν στην ελάφρυνση του χρέους της, τα οποία συνίστανται αφ' ενός στην υλοποίηση οικονομικών μεταρρυθμίσεων και αφ' ετέρου στη συμβολή προς επίτευξη ειρήνευσης στο Νότιο Σουδάν.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΙΡΟΥ

Πρόεδρος: κ. Αντώνιος Διαμαντίδης
17 Soliman El Halaby St. From Emand El Din, Down Town
Cairo,

Τηλ: 00202-25741190, Φαξ : 00202-25754970

e-mail: info@greekchambercairo.com,
admin@greekchambercairo.com

website: http://www.greekchambercairo.com/docs_en/

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Πρόεδρος: κ. Βύρων Βαφειάδης
18 Sidi El Metwaly St, Alexandria

Τηλ : 00203-4868583, Φαξ: 00203-4862698

E-mail: greekchamber@link.net

Event:	Egypt Defence Expo – EDEX 2018
Duration:	3-5/12/2018
Tel.:	+ (971)- 4-4356101 Mobile: + (971)- 55-314 3339, + (971)- 52-657 9857
Website, e-mail:	https://www.egyptdefenceexpo.com , thomas.gaunt@clarionevents.com , ahmed.jarakji@clarionevents.com
Organizers:	Clarion Events
Location:	New Egypt International Exhibition Center

Event:	Apex & Bake Tec Africa 2018 Exhibition
Duration:	8-10/12/2018
Tel.:	+ (202) 3761-2758 – 3335-7494
Fax :	+ (202) 3761-7898
Organizer :	Middle East Trade Fairs
Location:	Cairo International Convention & Exhibition Center (Halls 1, 2 & 3)

Event:	Food Africa 2018 Exhibition
Duration:	8-10/12/2018
Tel.:	+ (202) 2524-5187/88, + (9615)-959111, ext. 118
Fax:	+ (202) 2524-5199
Website, e-mail:	http://www.foodafrica-expo.com , dalia.kabeel@konzept-egypt.com , ghassan.nawfal@ifpexpo.com
Organizer:	IFP Egypt Co., Konzept Exhibitions & Event Management
Location:	Cairo International Convention & Exhibition Center (Halls 4 & 5)

Event:	AutoTech Exhibition
Duration:	14-16/12/2018
Tel. & Fax:	+ (202) 2273-2237, 2753-8401, + (20) 100 0473 839 (Mostapha Khalil, Exhibition Director Informa) F: + (202) 2273-2055, 2753-8323
Website, e-mail:	https://www.autotechgypt.com/en/home.html , info@autotechgypt.com , mostapha.khalil@informa.com
Organizer:	Art Line Co., Informa Co.
Location:	Cairo International Convention & Exhibition Center (Halls 4 & 5)

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΚΑΪΡΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
18, Aisha El Taymoureya, Garden City
Cairo - Egypt
Tel. 27948482 - Fax. 27940684
E-mail: ecocom-cairo@mfa.gr
<http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/811>

